

การศึกษสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์
ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครู ในภาคการศึกษา 6, 7, 8
ปีการศึกษา 2513

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

ปริญญานิพนธ์

ของ

วาสนา เกตุภาค

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สิงหาคม 2514

24 G.M. 2515

การศึกษาสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์
ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครู ในภาคการศึกษา 6, 7, 8
ปีการศึกษา 2513

บทกัศยอ

ของ

วาสนา เกตุภาค

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สิงหาคม 2514

การศึกษาสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์
ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครู ในภาคการศึกษา 6, 7, 8
ปีการศึกษา 2513

การศึกษากครั้งนี้เพื่อทราบสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์
ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครูในภาคการศึกษา 6, 7, 8 ปีการศึกษา
2513 โดยใช้วิธีสังเกตแบบสอบถามไปยังหัวหน้าสถานศึกษา 6 คน อาจารย์ 623 คน
ในวิทยาลัยครูสังกัดกองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครูในภาคการศึกษา 6, 7, 8
ผลของการศึกษาปรากฏดังนี้คือ

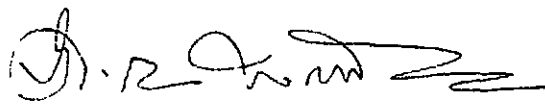
ค่านอาคารสถานที่ วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในสถานที่เงียบสงบ การ
คมนาคมสะดวก พื้นที่ที่ตั้งวิทยาลัยครูส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม อาคารเรียนส่วนใหญ่เป็น
อาคารตึก 3 ชั้น อุปกรณ์ประกอบอาคารเรียนยังมีไม่เพียงพอ อาคารหอพักและ
บ้านพักอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้ อาคารทั้งหมดส่วนใหญ่อยู่ในสภาพใช้การได้
ดี ค่านการใช้อาคารต่าง ๆ ที่มีอยู่ใช้อย่างได้ประโยชน์คุ้มค่า ปัญหาเกี่ยวกับการ
ใช้อาคารสถานที่คือ ต้องการอาคารเรียน หอพักและบ้านพักอาจารย์เพิ่มขึ้น และ
ต้องการโรงอาหาร, ห้องประชุม, ห้องสมุด, ห้องพยาบาลที่มีขนาดใหญ่เหมาะสม
กับจำนวนนักเรียน นอกจากนี้วิทยาลัยบางแห่งมีเนื้อที่น้อยไม่เพียงพอสำหรับให้
นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมและพักผ่อน

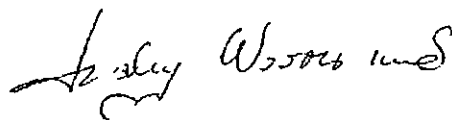
เกี่ยวกับกำลังอาจารย์ อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา
มีอายุราชการ 1 - 5 ปี มีรายได้ประจำ 1,250 - 1,700 บาท และรายได้
พิเศษ 500 - 1,000 บาท ต่อเดือน มีจำนวนชั่วโมงสอนภาคกลางวัน 12 -
15 ชั่วโมง ภาคค่ำ 3 - 9 ชั่วโมง และมีชั่วโมงทำงานพิเศษ 3 - 5 ชั่วโมง
ต่อสัปดาห์ อาจารย์ส่วนใหญ่ได้ทำงานที่เหมาะสมกับความรู้และความสามารถและ
มีความพอใจในวิชาที่สอนและระดับชั้นที่สอน อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ

หรือมีโอกาสดำเนินการทางด้านการวิชาการ เพิ่มขึ้น

ด้านสวัสดิการและขวัญของอาจารย์ ทางวิทยาลัยได้จัดบริการต่าง ๆ
สำหรับอาจารย์ตามสมควร อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ต้องการย้ายแต่ต้องการให้ทาง
วิทยาลัยจัดบริการและสวัสดิการ เพิ่มขึ้นตามความจำเป็น

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็น
สมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของวิทยาลัย
วิชาการศึกษาได้

 ประธาน

 กรรมการ

สิงหาคม ๒๕๖๔

ประกาศคุณูปการ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เฟื่องฟ้า เครือตราชู
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพ หลักศิลา รองศาสตราจารย์ ดร.เทือก กุสุมา
ณ อยู่ชยา อาจารย์ประคิษฐา พรหมนะแพทย์ และอาจารย์สำเริง บุญเรืองรัตน์
ที่ไ้กรุณาแนะนำช่วยเหลือให้การทําวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการกองโรงเรียนฝึกหัดครู และอาจารย์ประสิทธิ์
พันธ์พิทยแพทย์ ที่ไ้ให้ความสะดวกในการส่งแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่และบรรดาอาจารย์ในวิทยาลัยครู
ทุกท่านที่ไ้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่ไ้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ รวม
ทั้งเพื่อนร่วมโครงการทุกท่านที่ไ้ช่วยกันคํานึงงานวิจัยนี้ให้สำเร็จลงได้ ซึ่งผู้เขียน
ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

วาสนา เกตุภาค

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	3
ความสำคัญของการค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า	4
2 วิธีดำเนินการ	20
การหามวลประชากรสำหรับค้นคว้า	20
การสร้างแบบสอบถาม	20
การแจกจ่ายแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การจัดกระทำกับข้อมูล	22
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากหัวหน้าสถานศึกษา	24
รายละเอียดเกี่ยวกับหัวหน้าสถานศึกษา	24
เกี่ยวกับอาคารสถานที่	26
ผลการวิเคราะห์ที่ตั้งของวิทยาลัย	26
ผลการวิเคราะห์จำนวน ลักษณะ สภาพและสุขลักษณะ	
อาคารเรียนและห้องต่าง ๆ	27
ผลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์และความสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคารเรียน	31

ผลการวิเคราะห์การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน	36
ผลการวิเคราะห์การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบอาคาร	39
ผลการวิเคราะห์จำนวน ลักษณะ สภาพและสุขลักษณะ อาคารหอพักนักเรียน	44
ผลการวิเคราะห์จำนวน ลักษณะ สภาพและสุขลักษณะ บ้านพักอาจารย์	46
เกี่ยวกับการบริหารด้านการ เรียนการสอน	48
ผลการวิเคราะห์ลักษณะการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานศึกษา	48
เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและการบำรุงขวัญอาจารย์	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากอาจารย์ เกี่ยวกับกำลังอาจารย์	55
ผลการวิเคราะห์จำนวน วุฒิ รายได้และประสบการณ์ ของอาจารย์	55
ผลการวิเคราะห์การใช้และปัญหาการใช้กำลังอาจารย์	60
ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสวัสดิการและขวัญของอาจารย์	70
4 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายของการวิจัย	81
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	81
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	82
สถิติวิเคราะห์	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	92

บัญชีตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงวุฒิของผู้บังคับบัญชาจำแนกตามเพศ	24
2 แสดงอายุของผู้บังคับบัญชาจำแนกตามเพศ	24
3 แสดงสถานภาพการสมรสของผู้บังคับบัญชาจำแนกตามเพศ	25
4 แสดงลักษณะการวางตัวของผู้บังคับบัญชา	25
5 แสดงลักษณะของบริเวณใกล้เคียงวิทยาลัยและลักษณะที่ตั้ง ของอาคารเรียน	26
6 แสดงลักษณะทั่วไปของอาคารเรียน	27
7 แสดงที่ตั้งและจำนวนอาคาร	28
8 แสดงห้องเรียนวิชาต่าง ๆ ที่วิทยาลัยมีอยู่	29
9 แสดงการใช้อาคารและห้องเรียนจำแนกตามเวลา	31
10 แสดงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนจำแนกตามหมวดวิชา	36
11 แสดงข้อเท็จจริงของห้องในอาคารเรียนและอุปกรณ์ประจำห้อง	39
12 แสดงการประมาณค่าเรื่องการเอาใจใส่ดูแลอาคารสถานที่และ อุปกรณ์ของอาจารย์ ภารโรง และนักศึกษา	43
13 แสดงจำนวนหอพักนักเรียนจำแนกตามเพศ	44
14 แสดงลักษณะและสภาพทั่วไปของอาคารหอพักนักเรียน	44
15 แยกจำนวนลักษณะและสภาพทั่วไปของบ้านพักอาจารย์	46
16 แสดงวิธีการจัดงานสอนให้แก่อาจารย์	48
17 แสดงความบกพร่องเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์	49
18 แสดงการจัดสวัสดิการที่ผู้บังคับบัญชาจัดให้แก่อาจารย์	52
19 แสดงการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา	54
20 แสดงอายุของอาจารย์จำแนกตามเพศ	55

ตาราง

หน้า

21	แสดงสถานการณ์ภาพการ สมนร ของอาจารย์จำแนกตามเพศ	56
22	แสดงวุฒิของอาจารย์จำแนกตามเพศ	56
23	แสดงเงินเดือนประจำที่อาจารย์ได้รับจำแนกตามเพศ	57
24	แสดงรายได้พิเศษของอาจารย์ต่อเดือนจำแนกตามเพศ	58
25	แสดงจำนวนอายุราชการ ของอาจารย์จำแนกตามเพศ	58
26	แสดงความถาวร ของอาชีพจำแนกตามเพศ	59
27	แสดงจำนวนชั่วโมงทำงานของอาจารย์ต่อสัปดาห์	60
28	แสดงจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนโดยเฉลี่ย	61
29	แสดงความคิดเห็นและความต้องการ ของอาจารย์ในด้านการ ทำงานและการลาศึกษาต่อ	62
30	แสดงการประมาณค่าการ ปฏิบัติงานของตนเองในด้านการสอน	65
31	แสดงความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการให้บริการหนังสือประเภท ต่าง ๆ ของห้องสมุด และบริการ เครื่องมือประเภทโสตทัศนวัสดุ ประกอบการสอนของวิทยาลัย	69
32	แสดงสภาพความเป็นอยู่ของอาจารย์	70
33	แสดงการจัดสวัสดิการและการ มุ่งขวัญที่วิทยาลัยจักให้แก่ อาจารย์	75
34	แสดงความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการ ปฏิบัติงานของผู้นบังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน	78

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศที่จะเจริญก้าวหน้าไฉน โดยมากมักเป็นประเทศที่มีประชากรได้รับการศึกษาคือ ทั้งนี้เพราะประชากรเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ บุญถิ่น อัคราการ¹ ก็ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาไว้ว่า "เมื่อพิจารณากันโดยรอบกอบต้อง แท้แล้ว ทุกคนย่อมลงความเห็นพ้องต้องกันว่า ความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองย่อมขึ้นอยู่กับ การศึกษาของคนในบ้านเมืองนั้น" และการศึกษาจะมีคุณภาพก็และยังเกิดผลตามวัตถุประสงค์ใดนั้นก็คงอาศัย "ครู" เป็นกำลังสำคัญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว-ภูมิพลอดุลยเดช² ก็ได้ทรงกล่าวในพระบรมราโชวาท เนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2510 ว่า "...ขอให้ท่านตระหนักว่าความเจริญหรือความเสื่อมของชาตินั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การศึกษาของประชาชน ผลการอบรมของท่านถือได้ว่าเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของบ้านเมือง โดยแท้..." สภาแรงงานแห่งชาติของอเมริกาได้กล่าวถึงความสำคัญของครู ว่า "งานของครูสำคัญยิ่งต่อสวัสดิภาพของประเทศและของทุกคน"³ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษา

¹บุญถิ่น อัคราการ และ รัตนา คันบุญเต็ก "การเตรียมครู" ครูกับ เสรีภาพของประเทศ หน้า 1.

²กระทรวงศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู เรื่อนำรู้ของกรมการฝึกหัดครู หน้า 1.

³Myron Lieberman, Educational as a Profession p. 9 (citing) A Policy for Scientific and Professional Manpower p. 244 by National Manpower Council.

ของประชาชนนั้นย่อมเป็นดัชนีบอกความเจริญหรือความล้าหลังของประเทศ และครูเป็นผู้มีบทบาทอันสำคัญที่สุดในการกำหนดอนาคตของประเทศ

ในปัจจุบันการผลิตครูเป็นหน้าที่โดยตรงของกรมการฝึกหัดครูที่จะต้องรับผิดชอบในการผลิตครูสนองความต้องการของประเทศ บุญถิ่น อัตถากร ได้กล่าวว่า "กรมการฝึกหัดครูผลิตครูสำหรับประเทศกว่าร้อยละแปดสิบของทั้งหมดที่กำลังผลิตอยู่"¹

ในขณะนี้ประเทศกำลังขาดแคลนครูในทุกระดับ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เร่งผลิตครูเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว นอกจากอาจารย์จะเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการผลิตครูแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันก็คือ อาคารสถานที่ ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขาดเสียมิได้ ดังนั้นการผลิตครูจำเป็นต้องมีการลงทุนสูง และประเทศไทยมีทรัพยากรอันจำกัดไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรมนุษย์หรือวัตถุดิบ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าเต็มที่ดังที่ ช่าง บัวศรี ได้กล่าวว่า "ประสิทธิผลเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่และเครื่องมือในแง่ของเศรษฐกิจ การศึกษาเราถือว่า การใช้สิ่งดังกล่าวจะต้องให้ได้ประสิทธิผลสูงสุดเท่าที่จะทำได้"²

ผู้วิจัยมีความสนใจในการใช้ทรัพยากรทั้งด้านกำลังอาจารย์และอาคารสถานที่ของสถานศึกษาฝึกหัดครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู ภาคการศึกษาที่ 6, 7, 8 จึงมุ่งศึกษาเพื่อจะทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้สิ่งเหล่านี้ว่าที่ใช้ไปนั้นได้รับประโยชน์เพียงใด คุ้มค่าหรือไม่ และมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อย่างไรบ้าง ผลของการวิจัยนี้อาจใช้เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนการผลิตครูทุกระดับ ตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์

¹ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู ล.ค. หน้า 12.

²ช่าง บัวศรี "เศรษฐกิจการศึกษากับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน" ประมวลบทความการวางแผนการศึกษาฉบับที่ 13 หน้า 55.

และอาคารสถานที่ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครูต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

มุ่งศึกษาสภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ ทั้งหัวข้อต่อไปนี้

ก. สภาพภาพ

ข. การใช้

1. เกี่ยวกับอาคารสถานที่

1.1 ที่ตั้งของ วิทยาลัย หอพัก บ้านพักอาจารย์

1.2 จำนวน ขนาด ลักษณะสภาพและสุขลักษณะของอาคาร

1.3 การใช้ประโยชน์และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร

1.4 ปัญหาการใช้อาคาร

2. เกี่ยวกับกำลังอาจารย์

2.1 จำนวน วุฒิ และประสบการณ์ของอาจารย์

2.2 การใช้และปัญหาการใช้กำลังอาจารย์

2.3 สวัสดิการและขวัญของอาจารย์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงสภาพภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ ตลอดจนการสูญเสียที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการทางคานกำลังอาจารย์และอาคาร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการจัดสรรงบประมาณและวางแผนการศึกษา

3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะกระทำกับครู อาจารย์ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการของวิทยาลัยครูทุกแห่งในภาคการศึกษา 6, 7, 8 ปีการศึกษา 2513
2. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกระทำอยู่ในขอบเขตที่ได้วางไว้ในจุดมุ่งหมายเท่านั้น ตัวแปรอื่นที่มีโอกาสกล่าวไว้จึงไม่อยู่ในขอบข่ายของการวิจัยครั้งนี้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาคการศึกษาที่ 6, 7, 8 หมายถึง ภาคการศึกษาซึ่งประกอบด้วยจังหวัด อุทัยฯ, ลพบุรี, นครสวรรค์, พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, เชียงใหม่ ตามลำดับ
2. สถานภาพของอาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ หมายถึง สภาพของอาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ที่เป็นอยู่จริง
3. สถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู หมายถึง วิทยาลัยครูดังต่อไปนี้ วิทยาลัยครูเทพสตรี, พระนครศรีอยุธยา, พิบูลสงคราม, นครสวรรค์, อุตรดิตถ์, เชียงใหม่
4. ครู อาจารย์ หมายถึง ข้าราชการครูที่สังกัดกรมการฝึกหัดครู ในภาคการศึกษาที่ 6, 7, 8
5. อาคาร หมายถึง อาคารเรียน อาคารประกอบ หอพัก บ้านพักอาจารย์
6. สถานที่ หมายถึง บริเวณวิทยาลัยครู เช่น สนาม และที่พักผ่อน

เอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ในการผลิตครูนั้นปัจจัยสำคัญที่สุดมีอยู่ 2 ประการ คือ อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ โดยหลักการบริหารแล้วจะต้องใช้ปัจจัยดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด และให้ผลตอบแทนเป้าหมายสำหรับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสถานสภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครูในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดทำมาก่อน ข้อเสนอแนะของสำนักงานแผนการศึกษากระทรวงศึกษาธิการก็ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่เช่น ห้องเรียน ✓
ห้องสมุด ห้องคนกวาดคลอง ห้องปฏิบัติงานและ ฯลฯ ของวิทยาลัย
เพื่อหาทางให้วิทยาลัยสามารถใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์
มากที่สุดและสามารถขยายอัตรารับนักเรียนเพิ่มขึ้นโดยไม่ต้องลงทุน
ก่อสร้างเพิ่มเติม แต่จัดหาอาจารย์ให้มากขึ้นตามอัตราส่วน¹

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกวิจัยเรื่องนี้เพื่อให้ทราบว่าสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครู
ได้ใช้ปัจจัยทั้งสองนี้อย่างใดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ และควรจะปรับปรุงวิธีใช้อย่างไร
เพื่อจะได้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลตามเป้าหมายได้มากที่สุด

เกี่ยวกับเรื่องการใช้อาคารสถานที่ ผู้บริหารควรจะมีกระวังที่จะมีให้เกิด
ความสูญเปล่าหรือใช้อย่างขาดประสิทธิภาพ ดังที่ขำรง บัวศรี ได้กล่าวไว้ว่า

ความสูญเปล่าเนื่องจากการใช้ห้องเรียนและอาคาร ในวงการศึกษามัก
จะพยายามขยายห้องเรียนให้มากขึ้นโดยไม่คำนึงถึงการให้คุ้มค่า คือ
มีห้องเกินความต้องการ ในโรงเรียนประถมศึกษาความสูญเปล่าย่อมมีน้อย
เพราะนักเรียนอยู่ประจำห้อง แต่ชั้นมัธยม อาชีวศึกษาและฝึกหัดครูจะ
มีมากเพราะไม่สามารถจะใช้ห้องเรียนเต็มชั่วโมงทุกวันได้เนื่องจาก
ประเพณีวิชาที่มีมากแขนง จำนวนชั่วโมงสอนมีไม่เท่ากันแต่ละวิชาแต่ก็
ควรจะมีค่าสูญเปล่าไม่เกิน 10%²

¹กระทรวงศึกษาธิการ ประมวลบทความการวางแผนการศึกษาฉบับที่ 13
หน้า 338.

²ขำรง บัวศรี "เศรษฐกิจการศึกษากับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน" ประมวล
บทความการวางแผนการศึกษาฉบับที่ 13 หน้า 65.

และไคกล่าวเพิ่มเติมต่อไปอีกว่า "นอกจากความสูญเสียเปล่าในเรื่องใช้อาคารแล้วยังมีเกี่ยวกับเรื่องสูญเสียเปล่าเพราะขาดการบำรุงรักษาทำให้อาคารเสื่อมค่าและต้องซ่อมแซมด้วยเงินงบประมาณที่สูง"¹

การบริหารด้านการใช้อาคารสถานที่เพื่อให้ได้ประโยชน์คุ้มค่านี้ ไคมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะเอาไว้เช่น ชู แสงศักดิ์ ได้ให้แง่คิดว่า "อาคารสถานที่เป็นการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างหนึ่ง การมีอาคารมากเกินไปไม่ใช่ให้เป็นประโยชน์เท่าที่ควรยอมจะสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ผู้บริหารบางคนมักจะพยายามหาทางให้ได้มีห้องเรียนมากขึ้น โดยมีคำอ้างถึงการได้ประโยชน์ให้คุ้มค่า การวางแผนอย่างนี้จะทำให้ประหยัดมากขึ้น"²

พนัส หันนาคินทร์ ได้กล่าวไว้ในข้อเสนอแนะในการบริหารงานของสถาบันผลิตครูว่า "วิทยาลัยควรจะกำหนดนโยบายในการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ให้ได้ประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้การเว้นไว้ไม่ยอมเป็นการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์"³

ฮักแมน ก็ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารด้านอาคารสถานที่ไว้ดังนี้ "ผู้บริหารการศึกษาที่ดีจะต้องรู้จักใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และศึกษาเพื่อการปรับปรุงโดยใช้การวิเคราะห์ และการวางแผนการก่อสร้างอาคาร"⁴

¹ ชำรง บัวศรี ค. หน้า 65.

² ชู แสงศักดิ์ "ประสิทธิภาพทางการศึกษา" ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดและบริหารการศึกษา หน้า 27.

³ พนัส หันนาคินทร์ ข้อเสนอแนะในการบริหารงานของสถาบันผลิตครู หน้า 106.

⁴ Harlen L. Hagman The Administration of American Public School p. 284.

ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่า อาคารสถานที่ที่จัดเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษาซึ่งผู้ใช้จะต้องใช้อย่างประหยัดและให้บังเกิดผลเต็มที่ ในการบริหารท่านอาคารสถานที่นั้นผู้บริหารควรคำนึงถึงคุณค่าทางการศึกษา ความเหมาะสมและ ✓ ความสะดวกในการใช้สอยเป็นเกณฑ์ อาคารสถานที่ที่สามารถอำนวยความสะดวกและมีคุณค่าทางการศึกษามากน้อย เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารว่า เป็นผู้มีความรอบรู้และมีความสามารถในการบริหารงานและควบคุมงานได้เพียงใด

เพื่อที่จะให้อาคารสถานที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษามากที่สุด ก็ควรมีผู้ให้หลักเกณฑ์และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการวางแผนโรงเรียนไว้ดังนี้

✓ ซีเกอร์ได้กล่าวถึงการวางแผนโรงเรียนที่ดีว่าควรจะ

1. ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมในแง่ของชุมชนและโรงเรียนอื่น ๆ และกว้างขวางพอเหมาะกับโครงการในปัจจุบันรวมทั้งสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต
2. ตั้งอยู่ในที่ที่ปลอดภัย สวยงามและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและสันทนาการได้มากที่สุด
3. วางแผนให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในการศึกษาค้นต่าง ๆ
4. จัดส่วนที่เงียบสงบและอีกที่ที่ให้อยู่แยกจากกัน รวมทั้งอาจารย์ฝ่ายสอนและฝ่ายธุรการก็ควรแยกเป็นสัดส่วนด้วย
5. ควรอยู่ในที่มีปัญหาการจราจรน้อยที่สุด
6. ควรจัดการจราจรทางรถยนต์แยกจากทางเท้าและจักรยาน
7. จัดให้มีทางระบายลมและแสงสว่างธรรมชาติเป็นอย่างดี
8. สร้างควยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี หนาแน่นและราคาพอสมควร
9. ภายในบริเวณได้จัดวางอาคารเหมาะสมตามหน้าที่ สวยงาม สะดวก

สบายและใช้ประโยชน์ได้ดี¹

บุญ แสงศักดิ์ โกล่กล่าวถึงหลักสำคัญของการจัดอาคารสถานที่ว่าควรจะต้องจัดดังนี้

- ✓ 1. ให้มีห้องเรียนเพียงพอต่อการขยายตัวของจำนวนนักเรียน
2. ให้มีอาคารและบริเวณสะอาด สวยงาม ถูกหลักสุขาภิบาลและอนามัย มีรั้วรอบขอบชิดทุกโรงเรียน
3. ให้อาคารที่ปรักหักพังได้รับการซ่อมแซมและมีสภาพที่อยู่เสมอ²

ในเรื่องของอาคารสถานที่นี้ นอกจากจะเกี่ยวกับตัวอาคารแล้วยังมีวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ อันนับเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการผลิตครู เช่น อุปกรณ์การสอน ห้องสมุด เป็นต้น ซึ่งในการใช้สิ่งเหล่านี้ก็จะต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูง เช่นเดียวกับอาคารสถานที่

อุปกรณ์ทางการศึกษาหรือเครื่องช่วยในการสอนนับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการศึกษายุคปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในปัจจุบันนี้สถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครูกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้มีคุณวุฒิสูง ดังนั้นการนำอุปกรณ์ทางการศึกษาเข้ามามีใช้ในการเรียนการสอนก็จะเป็นการหนุนแรงครูอาจารย์และทำให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดียิ่งขึ้น ดังที่ บุญถิ่น อัตถากร³

¹Paul W. Seagers Proposed School Building Code for Thailand pp. 5-6.

²บุญ แสงศักดิ์ "นักบริหารกับการวางแผนงานการศึกษา" ค. หน้า 35.

³บุญถิ่น อัตถากร และ รัตนา คันบุญเกิด "การเตรียมครู" ครูกับเสถียรภาพของประเทศไทย หน้า 27.

ให้ข้อคิดเห็นไว้ในเรื่องการเตรียมครูว่า การจัดหาและสร้างตำราวิชาการต่าง ๆ
 นำอุปกรณ์ โสตทัศนวัสดุที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องช่วยในการให้การศึกษาจะช่วยผ่อนคลาย
 ภาระบางอย่างของครูอาจารย์ ทำให้ครูอาจารย์มีเวลาที่จะทุ่มเทเพื่อประสิทธิภาพใน
 การเรียนการสอนได้เต็มที่และในขอบเขตที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

สุรพันธ์ ศิลปอนันต์¹ ได้ให้ความหมายของคำว่าอุปกรณ์การสอนไว้ว่า
 อุปกรณ์การสอนในที่นี้มีได้หมายเฉพาะ 'โสตทัศนวัสดุ' เท่านั้น แต่หมายรวมทั้งตำรา
 ตำราและหนังสือ วิหุญและโทรทัศน์การศึกษาด้วย ดังนั้นอุปกรณ์การสอนก็ย่อมหมายถึง
 เครื่องมือทุกชนิดซึ่งครูอาจารย์นำมาใช้เป็นเครื่องช่วยในการสอน เพื่อให้การเรียนการ
 สอนบังเกิดผลดีที่สุด

เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนนั้น ชาญ แสวงศักดิ์ ได้ให้ข้อคิดเห็นเอาไว้ว่า
 "การใช้อุปกรณ์การสอนจะต้องใช้ให้คุ้มค่า เพราะหากไม่ใช้ก็จะเสื่อมค่าไปตามอายุ จะ
 ต้องรู้จักการบำรุงรักษาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่จะใช้การได้ก็อยู่เสมอ"²

ในด้านการใช้และปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอนนั้น ผลการวิจัยเรื่องการสำรวจ
 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของหน่วยโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัย
 ครูทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2510 ของจิตรบรรจง สมกรุท³ ปรากฏว่าปริมาณการใช้

¹สุรพันธ์ ศิลปอนันต์ "ทำไมเทคโนโลยีและทำไมความคิดใหม่" กองวางแผน
 การศึกษา หน้า 241.

²ชาญ แสวงศักดิ์ "นักบริหารกับการวางแผนงานการศึกษา" ค. หน้า 28.

³จิตรบรรจง สมกรุท การสำรวจปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของหน่วย
 โสตทัศนศึกษา ของโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2510
 หน้า 123.

โสตทัศนอุปกรณ์ของครูอาจารย์ทั้งชายหญิง ใช้วัสดุประเภทของจริงมากที่สุด รองลงมาคือป้ายนิเทศ, แผนภาพ, แผนภูมิและของตัวอย่าง สรุปโดยรวมแล้วครูอาจารย์ใช้โสตทัศนวัสดุในการสอนน้อยมาก และได้กล่าวถึงปริมาณของอุปกรณ์การสอนไว้ว่า

จากผลการวิจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ โสตทัศนวัสดุของสถาบันฝึกหัดครูมีจำนวนน้อยมาก ที่มีอยู่ส่วนมากมักไม่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน ส่วนเครื่องมือนี้อย่างอื่น ๆ มีพอประมาณแต่ยังขาดวัสดุสำหรับประกอบการใช้ เช่น ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป สไลด์ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนในระดับ ป.กศ. มาก และเป็นความต้องการของครูอาจารย์เป็นส่วนใหญ่ด้วย¹

เมื่ออุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าสูงต่อการเรียนการสอนดังนี้ ก็สมควรที่ผู้บริหารจะส่งเสริมให้วิทยาลัยของตนมีอุปกรณ์เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเพียงพอกับความต้องการ และสนับสนุนให้ครูอาจารย์ได้ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพของการฝึกหัดครู ของวิทยาลัยครูสกลนครได้กล่าวถึงอุปกรณ์การสอนไว้ในตอนหนึ่งว่า

- ✓1. สถานศึกษากควรจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สถานศึกษากควรจัดหาอุปกรณ์เครื่องอ่านนวนความสะดวกในการดำเนินงานมาใช้ เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องถ่ายสำเนาเอกสาร เครื่องอัดสำเนา

¹จิตรบรรจง สมกรูท ค. หน้า 129.

อย่างก็ เครื่องกีดคำนวณเลข ที่เก็บเอกสารระบบการเก็บเอกสาร
เป็นต้น¹

อุปกรณ์การศึกษาที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นเครื่องมือช่วยในการสอนสำหรับอาจารย์
เป็นส่วนใหญ่ แต่อุปกรณ์สำคัญซึ่งเป็นเรื่องที่มีประโยชน์แก่อาจารย์และนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง
นั้น ก็คือห้องสมุด จากข้อสันนิษฐานถึงความสำคัญของห้องสมุดไว้ว่า "ห้องสมุดของ
โรงเรียนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของโรงเรียนทุกแห่ง"²

จากข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องห้องสมุดของกรมการฝึกหัดครู ในหนังสือประมวล
ข้อสังเกตและคำชี้แจงในการพิจารณารายงานการศึกษาและผลงานประจำปีของกระทรวง
ศึกษาธิการปีการศึกษา 2502 และ 2503 ได้ตั้งข้อสังเกตว่า "กิจการห้องสมุดสำหรับ
โรงเรียนฝึกหัดครูโดยทั่วไปควรได้รับการปรับปรุงส่งเสริมให้สมฐานะสถานศึกษาฝึกหัด
ครู ปัจจุบันนี้โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคยังขาดหนังสือสำหรับนักเรียนและอาจารย์ที่จะใ้
ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม"³ ดังนั้นผู้บริหารควรจะปรับปรุงและสนับสนุนบริการอันนี้
อย่างเต็มที่ดังที่ พันัส หันนาคินท์ กล่าวไว้ว่า "ห้องสมุดเป็นแหล่งสำหรับให้ฝึกค้น
คว้าหาความรู้ เป็นหัวใจทางวิชาการของสถาบัน จึงควรได้รับความเอาใจใส่สนับสนุน
อย่างเต็มที่ทั้งด้านการเงินบุคลากรและการบริการ"⁴

¹วิทยาลัยครูสกลนคร "การบริหารงานทางค่านวิชาการ เพื่อส่งเสริมคุณภาพของ
การฝึกหัดครู" วารสารวิทยาลัยครูสกลนคร 1(2): 29 กันยายน - พฤศจิกายน 2513.

²Paul B. Jacobson and others The Effective School Principle p. 168.

³กระทรวงศึกษาธิการ ประมวลข้อสังเกตและคำชี้แจงในการพิจารณารายงานการ
ศึกษาและผลงานประจำปีของกระทรวงศึกษาธิการปีการศึกษา 2502 และ 2503 หน้า 112.

⁴พันัส หันนาคินท์ ค. หน้า 104.

เมื่อวิทยาลัยครูมีอาคาร สถานที่ ตลอดจนห้องสมุดและวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอแก่ความต้องการแล้ว ผู้ใช้ก็ควรรู้จักใช้เพื่อให้ได้ประโยชน์สมความมุ่งหมาย

นอกจากอาคารและสถานที่และวัสดุอุปกรณ์แล้ว ปัจจัยที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่งสำหรับการผลิตครูก็คือ กำลังอาจารย์ผู้สอน อาจกล่าวได้ว่ากำลังอาจารย์นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอาคารสถานที่ ดังที่ กอ สวัสดิ์พิพัฒน์กล่าวว่า "ครูเป็นบุคลากรในโรงเรียน นับว่าเป็นบุคคลสำคัญที่จะบันดาลให้งานสำเร็จหรือไม่"¹

เมื่อกำลังอาจารย์เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาดังนี้ ก็ควรที่จะวางหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อคัดเลือกบุคคล เข้าเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาฝึกหัดครู เพื่อจะได้บุคคลที่มีคุณภาพและเหมาะสมที่สุดมาเป็นครูของครู ในวารสาร ของวิทยาลัยครู สกลนคร ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

✓ ครูอาจารย์ของสถานศึกษาฝึกหัดครูนั้น ควรจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะ 4 ประการนี้เป็นอย่างน้อย

1. เป็นบุคคลที่มีผลการ เรียนดี เกิน
2. มีความรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างดี
3. มีประสบการณ์ในการ เตรียมตัวประกอบอาชีพมาแล้วเป็นอย่างดี
4. ควรเป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาโท (ถ้าเป็นไปได้)²

¹ กอ สวัสดิ์พิพัฒน์ "การมัธยมศึกษาในประเทศไทย" ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา หน้า 18.

² วิทยาลัยครู สกลนคร ก. หน้า 23 - 24.

ในหลักการบริหารโรงเรียนของ พันธ์ หันนาคินทร์¹ ก็ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกครูใหม่่ว่าควร จะเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- ✓ 1. เป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ
2. เป็นผู้มีประสบการณ์
3. เป็นผู้มีความประพฤติดี ฯลฯ

และประการสุดท้ายคือ เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะส่วนตัวที่จะทำให้เด็กเกิดความเลื่อมใสและศรัทธาเต็มใจที่จะเรียนรู้ คุณลักษณะส่วนตัวในที่นี้หมายถึงความประพฤติดีด้วย ข้อนี้มีความจำเป็นอย่างมากสำหรับอาชีพครู เพราะสังคมทุกสังคมถือว่าครูเป็นบุคคลตัวอย่าง หากครูเป็นผู้ที่สังคมรังเกียจในด้านความประพฤติแล้วก็ยากที่จะสอนคนอื่นให้ดีได้ ดังนั้นครูจะต้องมีความประพฤติดี

เมื่อได้บุคคลที่เหมาะสมเข้ามาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิธีที่จะส่งเสริมให้ครูอาจารย์เหล่านั้นมีกำลังและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด ดังที่จางงัก กิ บุนชู ใ้กล่าวถึงทัศนะของ เอ็ดวิน บี. ฟลิปป์ ศาสตราจารย์ในสาขาการบริหารแห่งมหาวิทยาลัยอริโซนา สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานว่า "สักแต่จะให้คนเพียงสามารถทำงานได้เท่านั้นหาเป็นการพอไม่ ควรจะต้องให้คนเหล่านั้นมีความตั้งใจที่จะทำงานด้วย"² การที่จะทำให้อาจารย์มีขวัญดีมีกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลก็ตามที่ต้องการนั้น ผู้บริหารอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดสวัสดิการเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ การให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่การงาน การยกย่องให้เกียรติเป็นต้น เกรียง เอี่ยมสกุล ได้ให้

¹พันธ์ หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน หน้า 53 - 55.

²จางงัก กิ บุนชู "การบำรุงขวัญช่วยจรรโลงประสิทธิภาพงาน" วารสารการบริหาร 1(2) 50 กุมภาพันธ์ 2513 (Citing Principles of Personnel management, by Edwin B. Flipp.)

ข้อคิดในการบริหารงานบุคคลว่า "เรื่องสวัสดิภาพของบุคคลนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งในกระบวนการบริหารงานบุคคล เมื่อบุคคลมีรายได้พอกินมีความเป็นอยู่สุขสบายตามสมควร ได้รับความเสมอภาคและมีหลักประกันในอาชีพอย่างมั่นคง ปัญหาเรื่องตัวบุคคลหรือของบุคคลก็ไม่เกิดมากนัก"¹ ชำรง บัวศรี ก็ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการทำงานว่า "ครูจะทำงานได้ผลก็หรือไม่ดีขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง อาทิ ชั่วโมงการทำงาน จำนวนนักเรียนที่ครูต้องสอนต่อสัปดาห์ วุฒิของครู สวัสดิการ และสภาวะในการทำงาน ประสพการณ์ในการทำงาน ฯลฯ"²

การที่ครูจะปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ก็ขึ้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว บรรยากาศในการทำงานก็เป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูเป็นอย่างยิ่ง ชิดนีย์ คอว์เรส ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

การรักษาบรรยากาศที่พึงปรารถนา เป็นเรื่องสำคัญของครูมากกว่าสวัสดิภาพใบด้าบใด ๆ ยกเว้นเงินเดือน ภาวะการทำงานอันเป็นที่พอใจนั้นเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ชุมชนและครู เพราะมีประโยชน์ต่อการสอนของครู บรรยากาศในการทำงานในที่นี้หมายถึง (1) ครูมีฐานะทางวิชาการ (2) นโยบายเกี่ยวกับบุคลากร (3) จำนวนชั่วโมงในการทำงานรวมทั้งขนาดของชั้น (4) วัสดุอุปกรณ์รวมทั้งครุภัณฑ์ (5) ภาวะสิ่งแวดล้อมที่เป็น

¹ เกรียง ติ่มมสกุล "การบริหารงานบุคคล" ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดและบริหารการศึกษา หน้า 12.

² ชำรง บัวศรี ค. หน้า 55.

สิ่งของต่าง ๆ (6) เสรีภาพของตำแหน่ง (7) เสรีภาพทางค่านิยม
การ (8) เสรีภาพส่วนตัว¹

เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสำหรับครูอาจารย์นั้น เคนยง พัฒนพิชัย ได้อ้างถึง
หลักการจัดสวัสดิการของศาสตราจารย์ Kingsbury ว่า สวัสดิการที่ผู้บังคับบัญชา
หรือนายงานควรจัดสำหรับผู้ปฏิบัติงานได้มี 5 ประการคือ

- ✓ 1. กำหนดเวลาทำงานและจำนวนชั่วโมงทำงานที่เหมาะสม
 2. การให้หยุดพักผ่อนประจำปีและการลาป่วย
 3. การจัดสภาพที่ทำงานที่สะอาดถูกสุขลักษณะ อุดหนุนให้เหมาะสมการถ่าย
เทอากาศดี แสงสว่างพอเหมาะและเสียงไม่รบกวน
 4. การจ้กตรวจและรักษาสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน การจัดให้มีการปลดออก
ในการปฏิบัติงาน
 5. การจัดบริการสวัสดิการต่าง ๆ ได้แก่การจัดที่รับประทานอาหาร
การจัดห้องอ่านหนังสือ การจัดสถานที่เล่นกีฬา การจัดสหกรณ์ เป็นต้น
- ศาสตราจารย์ Kingsbury ได้กล่าวว่ากิจการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ
ที่มีผลต่อสุขภาพและขวัญของผู้ปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติ
งานอันเป็นผลดีแก่หน่วยงานนั้นด้วย²

¹ Sidney Dorres Teacher as a Profession p. 78.

² เคนยง พัฒนพิชัย การส่งเสริมฐานะครูของครุสภา หน้า 68 (Citing Personnel Administration for Thai Students p. 72 by Joseph B. Kingsbury.)

นอกจากจะจัดสวัสดิการด้านความสะดวกสบายต่าง ๆ แล้ว การส่งเสริมทาง
ด้านวิชาการก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดให้แก่วิทยากร โดยบังคับบัญชา ทั้งที่
พนัส หันนาคินทร์ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารงานของสถาบันผลึกธรรมา "วิทยาลัย
ควรจะมีนโยบายแน่นอนในการที่จะเสริมสร้างคุณภาพทางวิชาการ ของอาจารย์ให้สูงขึ้น
เช่นการหาทางให้ไปศึกษาต่อ การรื้อฟื้นความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ การจัดสัมมนา
ทางวิชาการทั้งภายในสถาบันและระหว่างสถาบันเป็นต้น"¹ ที่จำเป็นต้องมีการส่งเสริม
เสริมความก้าวหน้าทางด้านวิชาการก็เพราะ คนทุกคนเมื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งก็
ย่อมจะหวังความก้าวหน้าในอาชีพนั้น ๆ และอีกประการหนึ่งสำหรับผู้ที่เป็นครูอาจารย์
จะหยุดนิ่งไม่ไ้เพราะความรู้และวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น
ครูจึงจำเป็นต้องติดตามความเจริญก้าวหน้าทางด้านต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อที่จะได้นำความรู้
และประสบการณ์ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการสอนของตนและการ เรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

การส่งเสริมความก้าวหน้าทางด้านวิชาการนั้นอาจทำได้หลายวิธี ทั้งที่มีผู้ให้
ข้อเสนอแนะไว้เช่น

เจมส์ ไบรอันท์ โคแนนท์ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรมครูประจำการ
ที่ควรจัดสำหรับครูอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีแล้วอาจทำได้โดยจัดสอนเป็นพิเศษสำหรับวิชา
ต่อไปนี้

1. วิชาการศึกษา ซึ่งบางส่วนอาจคล้ายกับวิชาที่สอนในชั้นปริญญาตรีแต่
ในระดับความรู้ที่สูงกว่า เช่น วิชาปรัชญาการศึกษา, จิตวิทยาการ
ศึกษา
2. วิชาวิธีสอน เช่นการสอนอ่านควรสอนอย่างไร

¹พนัส หันนาคินทร์ ก. หน้า 102.

3. วิชาจิตวิทยาหรือวิชาการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาพิเศษในชั้นเรียน เช่น การสอนเด็กปัญญาอ่อน หรือเด็กที่ฉลาดพิเศษ หรือเด็กที่มีร่างกายบกพร่อง
4. วิชาที่เรียนในชั้นปริญญาโทหรือปริญญาเอกในหมวดวิชาเฉพาะ เช่น การสร้างหลักสูตร การแนะแนว การบริหาร
5. วิชาสามัญ¹

พนัส หันนาคินท์ ก็ได้กล่าวถึงเรื่องนี้และได้เสนอแนะกิจกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมครูประจำการมี

1. กิจกรรมที่ครูทำตามลำพัง เช่น การอ่าน การค้นคว้า การทดลอง หรือการวิจัย การสังเกตการสอน การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ การลาศึกษาต่อ เป็นต้น
2. กิจกรรมที่ส่งเสริมครูประจำการ เป็นหมู่คณะ เช่น การประชุมครู การจัด Workshop ก่อการพบปะประชุมปรึกษากัน เพื่อแก้ปัญหาทางภาคปฏิบัติ, การปรึกษางานก่อนเปิดโรงเรียน, การแจกข่าวสารของโรงเรียน เป็นต้น²

นอกจากจะมีความสามารถในการบริหารงานและมีการจัดสวัสดิการสำหรับครูอาจารย์เป็นอย่างดีแล้ว บุคลิกลักษณะและการปฏิบัติตนของผู้นับว่า เป็นสิ่งสำคัญ

¹James Bryant Conant The Education of American Teachers p. 190.

²พนัส หันนาคินท์ หลักการบริหารโรงเรียน หน้า 62 - 69.

มากในการบริหารบุคลากร ผู้บริหารจะต้องทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาบังเกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร เพื่อจะไ้ร่วมมือกันปฏิบัติงานให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและไ้ผลเต็มที่

จากอบ เกอเซล ไ้อ้างถึงข้อคิดเห็นของไบรอน แอนสฟอร์ดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติตนของผู้บริหารที่จะไ้ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไ้ว่า

1. ต้องทำตนให้เป็นโยบายและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในปัญหาต่าง ๆ ของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
 2. เป็ผู้มีอารมณ์ขันและร่าเริงเบิกบาน
 3. เป็มิตรกับทุก ๆ คน และพยายามที่จะให้ผู้อื่นไ้ได้รับความสะดวกสบายใจ
 4. แสดงความสนใจผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
- ประการสุดท้ายต้องทำตนให้เป็ที่น่าไว้วางใจสำหรับทุก ๆ คน¹

จะเห็นไ้ว่าผู้บริหาร เป็ผู้ที่ม่หน้าที่และความรับผิดชอบในทุก ๆ ด้านมากที่สุดและมากกว่าบุคคลอื่นในวิทยาลัย ดังนั้นผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้จึงต้องไ้รับการคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติอันเหมาะสมเพื่อที่จะไ้ทำหน้าที่บริหารวิทยาลัยให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น

จากเอกสารอ้างอิงที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นไ้ว่าทั้งนักการศึกษาไทยและนักการศึกษาต่างประเทศก็เห็นความสำคัญของการใช้อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และกำลังอาจารย์ และไ้ให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและไ้ทำการวิจัยในแง่ต่าง ๆ กัน ซึ่งเป็นโยบายต่อการศึกาเรื่องนี้ การวิจัยครั้งนี้ผู้เขียนจะทำการวิจัยในทุก ๆ ด้านที่

¹ Jacob W. Getzels Educational Administration As a School Process p. 4 (Citing Guidbook For School Principle, p. 25, by Byron W. Hansford.)

เห็นว่าเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครูในภาคการศึกษา 6, 7, 8 ผลของการวิจัยนี้อาจนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนผลิตครูอาจารย์ในทุกระดับตลอดจนการปรับปรุงทางด้านอาคารสถานที่และคุณภาพของครูอาจารย์ในสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครูต่อไป

บทที่ 2

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการ เพื่อค้นหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้เขียนได้กำหนดกระบวนการดำเนินงานเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1. การหามวลประชากรสำหรับค้นหา
2. การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการค้นหา
3. การแจกจ่ายแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดการทำกับข้อมูล

1. การหามวลประชากรสำหรับค้นหา

สำรวจจำนวนวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 6, 7, 8 จากเจ้าหน้าที่ประจำกองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อทราบจำนวนอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งในภาคการศึกษาดังกล่าวจากทำเนียบครูประจำปีการศึกษาปรากฏว่าในภาคการศึกษา 6, 7, 8 มีวิทยาลัยครู 6 แห่งคือ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูพินุลสงคราม วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ มีอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนทั้งหมด 623 คน

2. การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการค้นหา

2.1 ศึกษาผลการวิจัย ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครู จากหนังสือและเอกสาร ตลอดจนวารสารของวิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่พิมพ์เรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องนี้

นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่และอาจารย์ฝ่ายบริหารของวิทยาลัยครูบางแห่ง เพื่อให้ได้ความเห็นสำหรับใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาแนวการสรางแบบสอบถามจากหนังสือรายงานการวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการของครูอาจารย์และคนงานภารโรงในสถานศึกษาฝึกหัดครู 26 แห่ง สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2504 ของหน่วยศึกษานิเทศน์ กรมการฝึกหัดครู

2.3 พิจารณาจัดวางขอบเขตหัวข้อคำถามที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขแบบสอบถาม เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วได้จัดพิมพ์ขึ้นทดลองใช้ขั้นต้นที่วิทยาลัยครูจันทน์เกษมซึ่งมีจำนวนอาจารย์ 60 คน ปรากฏว่ามีข้อบกพร่องบางประการจึงได้แก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น และได้จัดพิมพ์ขึ้นใหม่เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ใช้ถามผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารด้านอาคารสถานที่

ตอนที่ 3 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารด้านการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและการบำรุงขวัญอาจารย์

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้ถามอาจารย์ที่สอนในวิทยาลัยครู แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาจารย์

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานของอาจารย์

ตอนที่ 3 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสวัสดิการและขวัญอาจารย์

3. การแจกแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้เขียนได้รับความร่วมมือจากกรมการฝึกหัดครูในการจัดส่งแบบสอบถามไปยัง

วิทยาลัยครูต่าง ๆ ในนามของกรรมการฝึกหัดครูโดยส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งกำหนดเวลาสำหรับส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังกรรมการฝึกหัดครูภายใน 3 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้ตอบได้มีเวลาอย่างเพียงพอในการตอบแบบสอบถาม

4. การจักระท่กับข้อมูล

4.1 ส่วรวจแบบสอบถามที่ไ้รับกลับคืนมาทั้งหมด เลือ่กใช้แต่แบบสอบถามที่ตอบคำถามทุกตอนครบถ้วน ไ้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 324 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ไ้จากหัวหน้าสถานศึกษา 5 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ไ้จากอาจารย์ในวิทยาลัยครูทุกแห่ง อาจารย์ชาย 163 ฉบับ และอาจารย์หญิง 156 ฉบับ

4.2 หาความถี่ของคะแนนทุกข้อในแบบสอบถาม

4.3 หาค่าส่วนร้อยของความถี่ของคะแนนในข้อต่าง ๆ

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลตามความมุ่งหมายของการค้นคว้าดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากหัวหน้าสถานศึกษาฝึกหัดครูในภาคการศึกษา 6, 7, 8 ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, วิทยาลัยครูเทพสตรี, วิทยาลัยครูนครสวรรค์, วิทยาลัยครูพินิตสงคราม, วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์, และวิทยาลัยครูเชียงใหม่*

- 1.1 รายละเอียดเกี่ยวกับหัวหน้าสถานศึกษา
- 1.2 สถานภาพและการใช้อาคารสถานที่
- 1.3 การบริหารด้านการเรียนการสอน
- 1.4 การพัสดุและการบำรุงขวัญอาจารย์

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากอาจารย์ในสถานศึกษาฝึกหัดครูในภาคการศึกษา 6, 7, 8

- 2.1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาจารย์
- 2.2 รายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานของอาจารย์
- 2.3 สวัสดิการและขวัญของอาจารย์

* ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 5 ฉบับ จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา 1 ฉบับ

1.1 รายละเอียดเกี่ยวกับหัวหน้าสถานศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงวุฒิของผู้บังคับบัญชาจำแนกตามเพศ

วุฒิ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
ทางวิชาการ	—	—	—	—
ทางการศึกษา	—	—	1	20.00
ทางวิชาการและทางการศึกษา	3	60.00	1	20.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาการและทางการศึกษา จึงนับว่าเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับหน้าที่การงานเป็นอย่างดี

ตารางที่ 2 แสดงอายุของผู้บังคับบัญชาจำแนกตามเพศ

อายุ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
30 — 40 ปี	—	—	—	—
40 — 50 ปี	2	40.00	—	—
50 — 60 ปี	1	20.00	2	40.00

จากตารางที่ 2 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 50 — 60 ปี

ตารางที่ 3 แสดงสถานภาพการสมัครของผู้บังคับบัญชาจำแนกตามเพศ

สถานภาพการสมัคร	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
โสด	—	—	1	20.00
สมัครแล้ว	3	60.00	—	—
หมาย	—	—	1	20.00

จากตารางที่ 3 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่สมัครแล้ว

ตารางที่ 4 แสดงลักษณะการวางตัวของผู้นับบัญชา

รายการ		
เวลาปกติ		
เป็นกันเองกับอาจารย์ทุกคน	1	20.00
ให้ความเห็นอกเห็นใจอาจารย์ทุกคน	3	60.00
ทำตัวให้อาจารย์สบายใจไม่ประหม่าในขณะติดต่องาน		
สนทนากัน	1	20.00
ไม่ได้ให้ความเป็นกันเองเพราะเกรงจะเสียการปกครอง	—	—
เวลาประชุมปรึกษาหารือกัน		
รับฟังความคิดเป็นอย่างดี	3	60.00
เป็นฝ่ายพูดฝ่ายเดียว		
เป็นฝ่ายพูดและรับฟังพอ ๆ กัน	2	40.00

จากตารางที่ 4 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาร้อยละ 60 ให้ความเห็นอกเห็นใจอาจารย์ทุกคน และรับฟังความเห็นของอาจารย์ในขณะประชุมปรึกษาหารือกัน ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ดีที่พึงประสงค์ในการบริหารงานตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นไปสู่จุดหมายตามที่ต้องการ และได้งานที่มีคุณภาพสูง

1.2 สถานภาพและการใช้อาคารสถานที่

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะของบริเวณใกล้เคียงวิทยาลัยและลักษณะที่ตั้งของอาคาร เรียง

ลักษณะของบริเวณใกล้เคียงวิทยาลัย	ความถี่	ร้อยละ
ตลาด	—	—
โรงงาน	—	—
สนามบิน	—	—
แหล่งเสื่อมโทรม	—	—
สถานที่เงียบสงบ	5	100
ลักษณะที่ตั้งของอาคาร เรียง		
ตั้งอยู่ในที่ลุ่ม	3	60
ตั้งอยู่ในที่ดอน	1	20
ตั้งอยู่ในที่ราบ	1	20

จากตารางที่ 5 แสดงว่าบริเวณใกล้เคียงวิทยาลัยทุกแห่งเป็นสถานที่เงียบสงบเหมาะสมคือ อาคารเรียนของวิทยาลัย 3 แห่งตั้งอยู่ในที่ลุ่มน้ำอาจท่วมในฤดูฝนซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนได้

ตารางที่ 6 แสดงลักษณะทั่วไปของอาคาร เรือน

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ประเภทของอาคาร เรือน*		
อาคารไม้	4	14.81
อาคารตึก	11	40.74
อาคาร ครึ่งไม้ครึ่งตึก	7	25.92
อาคารชั่วคราว	5	18.53
ลักษณะของอาคาร เรือน		
อาคารชั้นเดียว	8	34.78
อาคาร สองชั้น	6	26.08
อาคาร สามชั้น	9	39.14
อาคารสี่ชั้น	—	—
อาคาร ห้าชั้น	—	—
สภาพทั่วไปของอาคาร เรือน		
ควรปรับปรุงใหม่	3	13.04
ควรซ่อมแซม	4	17.39
ใช้การได้	16	69.57

จากตารางที่ 6 แสดงว่าอาคาร เรือนส่วนใหญ่เป็นอาคารตึก (40.74%) รองลงมาคืออาคารครึ่งไม้ครึ่งตึก (25.92%) ลักษณะของอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารสามชั้น (39.14%) รองลงมาคืออาคารชั้นเดียว (34.78%) สภาพทั่วไปของอาคาร

* อาคาร เรือนรวมทั้งสิ้น 27 อาคาร

เรียนส่วนใหญ่ใช้การไถ่ (69.57%) รองลงมาควรซ่อมแซม (17.39%) ซึ่งควรจะได้รับการซ่อมแซมปรับปรุงให้ใช้การไถ่ได้โดยเร็ว

ตารางที่ 7 แสดงที่ตั้งและจำนวนอาคาร

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ที่ตั้งของอาคาร เรียน		
ถูกตองตามทิศทางลม	4	17.39
ถูกตองตามทิศทางของแสง	2	8.77
ถูกตองตามทิศทางของแสงและลม	16	69.46
อยู่ในพื้นที่ลมโกรกมากเกินไป	—	—
อยู่ในพื้นที่มีบรรยากาศไม่ดีเช่นมีกลิ่น, มีเสียงรบกวน	1	4.38
ถูกตองตามทิศทางของแสงและลม แต่อยู่ในพื้นที่มีบรรยากาศไม่ดี	—	—
อาคารแต่ละหลังของวิทยาลัยอยู่ใกล้กันสะดวกต่อการใช้	5	100.00
จำนวนอาคารมีเพียงพอกับการใช้	1	20.00

จากตารางที่ 7 แสดงว่าที่ตั้งของอาคาร เรียนส่วนใหญ่ถูกต้องตามทิศทางของแสงและลม (69.46%) และมีบรรยากาศที่ปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน อาคารเรียนของวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่งอยู่ใกล้กันสะดวกต่อการใช้ วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ยังมีอาคารเรียนไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ควรจะมีการก่อสร้างเพิ่มเติมให้เพียงพอแก่การใช้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว

ตารางที่ 8 แสดงห้องเรียนวิชาต่าง ๆ ที่วิทยาลัยมีอยู่

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ห้องวิทยาศาสตร์	5	100.00
ห้องสังคมศึกษา	2	40.00
ห้องภาษาไทย	2	40.00
ห้องภาษาอังกฤษ	3	60.00
ห้องโสตทัศนวัสดุ	4	80.00
ห้องพลศึกษา	—	—
ห้องศิลปศึกษา	2	40.00
ห้องหัตถกรรม	5	100.00
ห้องดนตรีและนาฏศิลป์	2	40.00
ห้องคณิตศาสตร์	2	40.00
อาคาร เกษตร	2	40.00
ห้องประชุม	3	60.00
ห้องพยาบาล	3	60.00
ห้องสมุด	5	100.00
ห้องแนะแนว	3	60.00
ห้องปฏิบัติงานโภชนาการ	4	80.00
โรงอาหาร	5	100.00

จากตารางที่ 8 แสดงว่าทุกวิทยาลัยมีห้องวิทยาศาสตร์ ห้องหัตถกรรม
ห้องสมุด และโรงอาหาร

วิทยาลัยร้อยละ 80 มีห้องต่อไปนี้

1. ห้องโสตทัศนวัสดุ
2. ห้องปฏิบัติงานโภชนาการ

วิทยาลัยร้อยละ 60 มีห้องต่อไปนี้

1. ห้องภาษาอังกฤษ
2. ห้องประชุม
3. ห้องพยาบาล
4. ห้องแนะแนว

วิทยาลัยร้อยละ 40 มีห้องต่อไปนี้

1. ห้องสังคมศึกษา
2. ห้องภาษาไทย
3. ห้องศิลปศึกษา
4. ห้องดนตรีและนาฏศิลป์
5. ห้องคณิตศาสตร์
6. อาคารเกษตร

จากตารางที่ 8 แสดงว่าวิทยาลัยส่วนใหญ่ยังมีห้องไม่เพียงพอต่อการใช้
อันจะทำให้การเรียนการสอนไม่ไ้ผลเท่าที่ควร จึงควรพิจารณาเพิ่มห้องต่าง ๆ
ตามความจำเป็นจากมากไปหาน้อยตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงการโฆษณาและห้องเรียนจำแนกตามเวลา

รายการ	1-4 ช.ม.	ร้อยละ	4-8 ช.ม.	ร้อยละ	8-12 ช.ม.	ร้อยละ	12-15 ช.ม.	ร้อยละ
การใช้ห้องวิทยาศาสตร์ โดยเฉลี่ยวันละ	-	-	3	60	2	40	-	-
การใช้ห้องสังคมศึกษา	-	-	1	20	2	40	1	20
การใช้ห้องภาษาไทย	-	-	1	20	2	40	1	20
การใช้ห้องภาษาอังกฤษ	-	-	1	20	2	40	1	20
การใช้ห้องโสตทัศนศึกษา	2	40	1	20	2	40	-	-
การใช้ห้องพลศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-
การใช้ห้องทัศนกรรม	1	20	1	20	1	20	1	20
การใช้ห้องดนตรีนาฏศิลป์	-	-	1	20	3	60	-	-
การใช้ห้องคณิตศาสตร์	-	-	2	40	1	20	-	-
การใช้หอการเกษตร	-	-	1	20	1	20	1	20
การใช้ห้องพยาบาล	1	20	-	-	2	40	-	-
การใช้ห้องสมุด	1	20	1	20	1	20	1	20

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	1-4 ข.ม.	รอยละ	4-8 ข.ม.	รอยละ	8-12 ข.ม.	รอยละ	12-15 ข.ม.	รอยละ
การให้ของแนะแนว	-	-	1	20	1	20	3	60
การให้ของศิลปศึกษา	1	20	-	-	1	20	1	20
การให้ของปฏิบัติงานโครงการ	-	-	1	20	3	60	-	-
การให้โรงอาหาร	-	-	1	20	1	20	2	40
การให้ของประชุม โดยเฉลี่ย								
สัปดาห์ละ	1	20	2	40	1	20	-	-

จากตารางที่ 9 แสดงว่า

วิทยาลัยรอยละ 60 ให้ของแนะแนวโดยเฉลี่ยวันละ 12 - 15 ชั่วโมง

วิทยาลัยรอยละ 40 ให้โรงอาหารโดยเฉลี่ยวันละ 12 - 15 ชั่วโมง

วิทยาลัยร้อยละ 20 ใช้ห้องเรียนโดยเฉลี่ยวันละ 12 – 15 ชั่วโมง ได้แกห้องต่อไปนี้

- ห้องสังคมศึกษา
- ห้องภาษาไทย
- ห้องภาษาอังกฤษ
- ห้องทัศนกรรม
- อาคาร เกษตร
- ห้องสมุด
- ห้องศิลปศึกษา

วิทยาลัยร้อยละ 60 ใช้ห้องดนตรีนาฏศิลป์และห้องปฏิบัติโภชนาการโดยเฉลี่ยวันละ 8 – 12 ชั่วโมง

วิทยาลัยร้อยละ 40 ใช้ห้องเรียนโดยเฉลี่ยวันละ 8 – 12 ชั่วโมง ได้แกห้องต่อไปนี้

- ห้องวิทยาศาสตร์
- ห้องสังคมศึกษา
- ห้องภาษาไทย
- ห้องภาษาอังกฤษ
- ห้องโสตทัศนศึกษา
- ห้องพยาบาล

วิทยาลัยร้อยละ 20 ใช้ห้องเรียนโดยเฉลี่ยวันละ 8 – 12 ชั่วโมง ได้แกห้องต่อไปนี้

- ห้องทัศนกรรม
- ห้องคณิตศาสตร์
- อาคาร เกษตร
- ห้องสมุด

- หองแนะแนว
- หองคิลปคึกษา
- โรงอาหาร

วิทยาลัยร้อยละ 60 ไซหองวิทยาศาสตร์โคยเฉลี่ยวันละ 4 – 8 ชั่วโมง

วิทยาลัยร้อยละ 40 ไซหองคณิตศาสตร์โคยเฉลี่ยวันละ 4 – 8 ชั่วโมง

วิทยาลัยร้อยละ 20 ไซหองเรียนโคยเฉลี่ยวันละ 4 – 8 ชั่วโมง ไค้แกหองค่อไปนี้

- หองสังคัมคึกษา
- หองภาษาไทย
- หองภาษาอังกฤษ
- หองโสคทัศนคึกษา
- หองหัตถกรรม
- หองทอทรี่นาฏคิลป์
- อาคาร เกษตร
- หองสมุค
- หองแนะแนว
- หองปฏิบัติงานโภชนาการ
- โรงอาหาร

วิทยาลัยร้อยละ 40 ไซหองโสคทัศนคึกษาโคยเฉลี่ยวันละ 1 – 4 ชั่วโมง

วิทยาลัยร้อยละ 20 ไซหองเรียนโคยเฉลี่ยวันละ 1 – 4 ชั่วโมง ไค้แกหองค่อไปนี้

- หองหัตถกรรม
- หองพยาบาล
- หองสมุค
- หองคิลปคึกษา

ตารางที่ 10 แสดงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนจำแนกตามหมวดวิชา

รายการ	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	น้อยที่สุด	ร้อยละ
หมวดวิชาภาษาไทย	—	—	4	80	1	20	—	—	—	—
ภาษาอังกฤษ	1	20	2	40	2	40	—	—	—	—
คณิตศาสตร์	—	—	2	40	3	60	—	—	—	—
วิทยาศาสตร์	2	40	3	60	—	—	—	—	—	—
สังคมศึกษา	1	20	4	80	1	20	—	—	—	—
คหกรรมศาสตร์	—	—	3	60	2	40	—	—	—	—
เกษตรกรรม	—	—	3	60	2	40	—	—	—	—
พลศึกษา	—	—	4	80	1	20	—	—	—	—
ทัศนศึกษา	1	20	3	60	1	20	—	—	—	—
ศิลปศึกษา	1	20	2	40	2	40	—	—	—	—
โสตทัศนศึกษา	1	20	4	80	—	—	—	—	—	—
ดนตรีและนาฏศิลป์	1	20	2	40	2	40	—	—	—	—

จากตารางที่ 10 แสดงว่า

วิทยาลัยร้อยละ 40 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับมากที่สุด
วิทยาลัยร้อยละ 20 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนในระดับมากที่สุดสำหรับหมวดวิชาต่อไปนี้

- หมวดวิชาภาษาอังกฤษ
- หมวดวิชาสังคมศึกษา
- หมวดวิชาหัตถกรรม
- หมวดวิชาศิลปศึกษา
- หมวดวิชาโสตทัศนศึกษา
- หมวดวิชาดนตรีนาฏศิลป์

วิทยาลัยร้อยละ 80 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนในระดับมากที่สุดสำหรับหมวดวิชาต่อไปนี้

- หมวดวิชาภาษาไทย
- หมวดวิชาพลศึกษา
- หมวดวิชาโสตทัศนศึกษา

วิทยาลัยร้อยละ 60 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนในระดับมากที่สุดสำหรับหมวดวิชาต่อไปนี้

- หมวดวิชาวิทยาศาสตร์
- หมวดวิชาสังคมศึกษา
- หมวดวิชาเกษตรกรรมศาสตร์
- หมวดวิชาเกษตรกรรม
- หมวดวิชาหัตถศึกษา

วิทยาลัยร้อยละ 40 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนในระดับมากที่สุดสำหรับหมวดวิชาต่อไปนี้

- หมวดวิชาภาษาอังกฤษ
- หมวดวิชาคณิตศาสตร์

- หมายเหตุวิชาศิลปศึกษา
- หมายเหตุวิชาดนตรีนาฏศิลป์

วิทยาลัยร้อยละ 60 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนในระดับปานกลางสำหรับหมวดวิชา
คณิตศาสตร์

วิทยาลัยร้อยละ 40 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนในระดับปานกลางสำหรับหมวดวิชาต่อไปนี้

- หมายเหตุวิชาภาษาอังกฤษ
- หมายเหตุวิชาคหกรรมศาสตร์
- หมายเหตุวิชาเกษตรกรรม
- หมายเหตุวิชาศิลปศึกษา
- หมายเหตุวิชาดนตรีและนาฏศิลป์

วิทยาลัยร้อยละ 20 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนในระดับปานกลางสำหรับหมวดวิชาต่อไปนี้

- หมายเหตุวิชาภาษาไทย
- หมายเหตุวิชาสังคมศึกษา
- หมายเหตุวิชาพลศึกษา
- หมายเหตุวิชาหัตถศึกษา

จากตารางที่ 10 แสดงว่าวิทยาลัยทุกแห่งได้เอาใจใส่จัดหาวัสดุอุปกรณ์
ประกอบการสอนสำหรับอาจารย์มากพอสมควร และการจัดหาอุปกรณ์ก็ได้คำนึงถึง
ความสำคัญและความจำเป็นตามลักษณะเนื้อหาของวิชา นับว่าวิทยาลัยครูได้ทำอย่าง
เหมาะสมดีแล้วและควร จะปรับปรุงให้ยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

ตารางที่ 11 แสดงข้อเท็จจริงของห้องในอาคารเรียน, อุปกรณ์ประจำห้องและบริเวณวิทยาลัย

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนห้องเรียนที่มีอยู่		
มีเพียงพอสำหรับทุกวิชา	1	20.00
มีเพียงพอสำหรับบางวิชา	2	40.00
มีไม่เพียงพอสำหรับทุกวิชา	2	40.00
เนื้อที่ของห้องเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3	60.00
สภาพโต๊ะเก้าอี้ของห้องเรียนโดยทั่วไปอยู่ในสภาพที่	—	—
ใช้การได้ดีและมีจำนวนเพียงพอ	2	40.00
ชำรุดต้องการซ่อมแซมและมีจำนวนไม่เพียงพอ	1	20.00
ชำรุดต้องการซ่อมแซมแต่มีจำนวนเพียงพอ	—	—
ใช้การได้ดีแต่มีจำนวนไม่เพียงพอ	2	40.00
ขนาดของห้องประชุมเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้	—	—
ขนาดของโรงอาหารเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้	1	20.00
ขนาดของห้องสมุดเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้	1	20.00
ห้องสมุดมีตำราเรียนสำหรับอาจารย์และนักเรียนเพียงพอ	—	—
ห้องสมุดมีวารสารทางวิชาการสำหรับอาจารย์และนักเรียนเพียงพอ	2	40.00
ห้องสมุดมีหนังสือพิมพ์รายวัน, รายสัปดาห์สำหรับอาจารย์และนักเรียนเพียงพอ	4	80.00

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ห้องสมุดมีหนังสือวรรณคดีและนวนิยายสำหรับอาจารย์และนักเรียนเพียงพอ	2	40.00
ขนาดของห้องพยาบาลเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้	2	40.00
ห้องพยาบาลตั้งอยู่ในที่มีบรรยากาศดี	3	60.00
จำนวนเตียงในห้องพยาบาลมีเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้	2	40.00
ห้องพยาบาลมีอุปกรณ์จำเป็นเกี่ยวกับการพยาบาลครบครัน	3	60.00
อาคารเรียนทุกหลังมีห้องสุขาประจำอาคาร	3	60.00
จำนวนห้องสุขามีเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้	—	—
สภาพและสุขลักษณะของห้องสุขา		
สะอาดดีมาก	—	—
ค่อนข้างสะอาด	5	100.00
ไม่สะอาด	—	—
ห้องต่าง ๆ ของวิทยาลัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอ	4	80.00
ถนนในบริเวณวิทยาลัยส่วนใหญ่มีลักษณะ		
เป็นถนนคอนกรีต	—	—
เป็นถนนลาดยาง	3	60.00
เป็นถนนโรยหินเกล็ดหรือคิบลูกรัง	2	40.00
ใช้แผ่นอิฐ (ซีเมนต์) ปูเป็นทางเดิน	—	—
วิทยาลัยมีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนและปฏิบัติกิจกรรมในหลักสูตรได้เพียงพอ	2	40.00
บริเวณวิทยาลัยได้รับการเอาใจใส่และตกแต่งให้เหมาะสมใช้การได้	3	60.00
บริเวณวิทยาลัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอ	2	40.00

จากการร่างที่ 11 แสดงว่า

1. วิทยาลัยครู 4 แห่งยังมีห้องเรียนไม่เพียงพอ และมีวิทยาลัยครู 2 แห่งที่เนื้อที่ของห้องเรียนไม่ไ้สัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
2. สภาพโต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียนของวิทยาลัยครูมีเพียงร้อยละ 40 เท่านั้นที่ใช้การได้และมีจำนวนเพียงพอ
3. วิทยาลัยส่วนใหญ่มีห้องต่าง ๆ ที่มีขนาดไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้ใช้ใ้แก่ห้องต่อไปนี้
 - ห้องประชุม
 - โรงอาหาร
 - ห้องสมุด
 - ห้องพยาบาล
4. ห้องสมุดของวิทยาลัยส่วนใหญ่ยังมีตำรา, วารสารไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้
5. ห้องพยาบาลวิทยาลัยครูร้อยละ 60 มีอุปกรณ์การพยาบาลครบถ้วนและตั้งอยู่ในที่ที่มีบรรยากาศดี
6. วิทยาลัยครูร้อยละ 60 ที่อาคารเรียนทุกหลังมีห้องสมุดประจำอาคาร วิทยาลัยครูทุกแห่งยังมีห้องสุขาไม่เพียงพอต่อการใช้ สภาพและสุขลักษณะของห้องสุขาของทุกวิทยาลัยค่อนข้างสะอาด
7. ถนนในวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง
8. วิทยาลัยร้อยละ 80 มีไฟฟ้าใช้ในห้องต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และวิทยาลัยร้อยละ 40 ที่มีบริเวณวิทยาลัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอ

9. วิทยาลัยร้อยละ 40 ไม่มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนและปฏิบัติกิจกรรมในหลักสูตรได้เพียงพอ และบริเวณวิทยาลัยร้อยละ 60 ที่ได้รับการเอาใจใส่และตกแต่งให้เหมาะสมใช้งานได้

จากตารางนี้อาจสรุปได้ว่า วิทยาลัยกลุ่มส่วนใหญ่ควรจะปรับปรุงในประเด็นต่อไปนี้

1. เพิ่มจำนวนอาคารเรียนและห้องเรียนให้เพียงพอแก่การใช้ ขนาดของห้องเรียนควรมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักเรียนในอัตราส่วนที่เหมาะสม

2. ห้องประชุม โรงอาหาร ห้องสมุด และห้องพยาบาลควรมีขนาดใหญ่เหมาะสมกับปริมาณของนักเรียนฝึกหัดครูในแก่วิทยาลัย

3. ห้องสมุดควรจัดบริการค่านำวารสารและหนังสือต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการของอาจารย์และนักเรียน เพื่อจะได้ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดได้เต็มที่

4. จำนวนห้องสุขาควรสร้างเพิ่มเติมให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้และให้ได้รับการดูแลรักษาความสะอาดเป็นอย่างดี

5. ควรพิจารณาหาทางขยายบริเวณวิทยาลัยให้กว้างขวางเพื่อให้สะดวกแก่การปฏิบัติกิจกรรมนอกหลักสูตรและมีที่พักผ่อนอย่างเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักเรียน และบริเวณวิทยาลัยควรได้รับการดูแลรักษาในเรื่องความสะอาดและเอาใจใส่ตกแต่งให้สวยงามอยู่เสมอ

ตารางที่ 12 แสดงการประมาณค่าเรื่องการเอาใจใส่ดูแลอาคารสถานที่ และอุปกรณ์ของอาจารย์ ภารโรง และนักเรียน

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ดีมาก	—	—
ดี	1	20.00
พอใช้	4	80.00
ไม่รวมมือ	—	—

จากตารางที่ 12 แสดงว่าการประมาณค่าเรื่องการเอาใจใส่ดูแลอาคารสถานที่และอุปกรณ์ของอาจารย์ ภารโรงและนักเรียนของวิทยาลัยครูร้อยละ 80 อยู่ในระดับพอใช้จะเห็นได้ว่ายังไม่เป็นที่น่าพอใจ น่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายช่วยกันบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะอาคารสถานที่นับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษา ถ้าอาคารสถานที่ได้รับการดูแลรักษาให้สวยงาม สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอก็จะก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน และทำให้อาคารสถานที่และอุปกรณ์มีความคงทนใช้การได้นานตามสมควรจะเป็น

เกี่ยวกับหอพักนักเรียน

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนหอพักนักเรียนจำแนกตามเพศ

รายการ	จำนวน หอพัก	ร้อยละ
หอพักนักเรียนชาย	19	45.23
หอพักนักเรียนหญิง	23	54.77

จากตารางที่ 13 หอพักหญิงมีจำนวนมากกว่าหอพักชาย แสดงว่าทางวิทยาลัยได้คำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของนักเรียนหญิง ให้นักเรียนหญิงส่วนใหญ่ได้พักอยู่ในหอพักของวิทยาลัย เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน

ตารางที่ 14 แสดงลักษณะและสภาพทั่วไปของอาคารหอพัก

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ประเภทอาคารหอพัก		
อาคารไม้	14	33.33
อาคารตึก	13	30.95
อาคารครึ่งไม้ครึ่งตึก	9	21.43
อาคารชั่วคราว	6	14.29

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ลักษณะของอาคารหอพัก		
อาคารชั้นเดียว	7	16.66
อาคารสองชั้น	29	69.04
อาคารสามชั้น	6	14.30
อาคารสี่ชั้น	—	—
สภาพทั่วไปของอาคารหอพัก		
ควรปรับปรุงใหม่	5	11.90
ควรซ่อมแซม	7	16.66
ใช้การได้	30	71.44
สภาพของเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในหอพัก		
ใช้การได้ดี	2	40.00
พอใช้การได้	3	60.00
ควรซ่อมแซม	—	—
ควรสร้างใหม่	—	—
หอพักมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ ของนักเรียน	—	—
ที่ตั้งของหอพักเป็นที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ปราศจาก		
เสียงและกลิ่นรบกวน	4	80.00
หอพักมีบริเวณกว้างขวาง	3	60.00
หอพักมีห้องน้ำเพียงพอกับความต้องการ ของผู้ใช้	4	80.00
หอพักมีห้องสุขาเพียงพอกับความต้องการ ของผู้ใช้	4	80.00

จากการางที่ 14 แสดงว่า อาคารหอพักส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้ (33.33%) รองลงมาเป็นอาคารตึก (30.95%) ลักษณะของอาคารเป็นอาคารสองชั้น (69.04%) อาคารหอพักส่วนมากอยู่ในสภาพใช้การได้ (71.44%) เครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในหอพัก อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ (60.60%) มีที่ตั้งที่เหมาะสม (80.00%) และมีบริเวณกว้างขวาง (60.00%) หอพักส่วนใหญ่มีห้องน้ำและห้องสุขาเพียงพอต่อความต้องการ (80.00%) ทุกวิทยาลัยยังมีหอพักไม่เพียงพอต่อความต้องการ ของนักเรียน ทั้งนี้ทางวิทยาลัยควรพิจารณาก่อสร้างเพิ่มเติมตามจำนวนของนักเรียนที่เพิ่มขึ้น และคำนึงถึงความจำเป็นอื่น ๆ เช่น นักเรียนหญิงควรจะได้พักอาศัยอยู่ในหอพักของวิทยาลัยมากกว่านักเรียนชาย เพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัย ดังนั้นควรสร้างหอพักนักเรียนหญิงให้เพียงพอ

เกี่ยวกับบ้านพักอาจารย์

ตารางที่ 15 แสดงลักษณะและสภาพทั่วไปของบ้านพักอาจารย์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ที่ตั้งของบ้านพักอาจารย์มีลักษณะ		
อยู่ในบริเวณวิทยาลัยทุกหลัง	3	60.00
บางส่วนอยู่นอกวิทยาลัย	2	40.00
อยู่นอกวิทยาลัยทั้งหมด	—	—

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ลักษณะบ้านพักอาจารย์		
บ้านเรือนไม้ชั้นครึ่ง	19	25.00
บ้านเรือนไม้สองชั้น	26	34.21
ตึกสองชั้น	1	1.32
อื่น ๆ (ชั้นเดียว)	30	39.47
สภาพทั่วไปของบ้านพักอาจารย์		
สร้างใหม่ทั้งหมด	41	53.94
กลางเก่ากลางใหม่	22	28.94
ค่อนข้างเก่า	13	17.12

จากตารางที่ 15 แสดงว่าบ้านพักของอาจารย์ร้อยละ 60 อยู่ในบริเวณ
วิทยาลัย บ้านพักส่วนใหญ่เป็นบ้านชั้นเดียว (39.47%) รองลงมาเป็นบ้านเรือนไม้
สองชั้น (34.21%) สภาพทั่วไปของบ้านพักเป็นบ้านที่สร้างใหม่ (53.94%) จำนวน
ของบ้านพักเท่าที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ควรจะได้สร้างเพิ่มเติมอีกเพื่อ
ช่วยเหลืออาจารย์ในเรื่องที่พักอาศัย ซึ่งนับว่าเป็นสวัสดิการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทาง
วิทยาลัยควร จะจัดให้สำหรับอาจารย์ทุกคน

1.3 การบริหารด้านการเรียนการสอน

ตารางที่ 16 แสดงวิธีการจัดงานสอนให้แก่อาจารย์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
จัดให้สอนตรงตามวิชา เอกหรือโท	4	80.00
จัดให้สอนตามวิชาที่ขาดผู้สอน	2	40.00
จัดให้สอนตามความถนัดหรือความสามารถพิเศษ	3	60.00

จากตารางที่ 16 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดให้อาจารย์สอนตรงตามวิชาเอกหรือโท และจัดให้สอนตามความถนัดหรือความสามารถพิเศษ นับว่าหัวหน้าสถานศึกษาได้จัดแบ่งหน้าที่ให้อาจารย์ได้เหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติเป็นอย่างดี อันจะก่อให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพ ความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ปฏิบัติ

ตารางที่ 17 แสดงความคิดเห็นของคณาจารย์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์

รายการ	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	น้อยที่สุด	ร้อยละ
อาจารย์ส่วนมากใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับวิชาต่าง ๆ	—	—	2	40	3	60	—	—	—	—
คุณภาพในการทำงานของอาจารย์ในวิทยาลัยโดยเฉลี่ย	—	—	3	60	2	40	—	—	—	—
อาจารย์มีความตั้งใจในการทำงาน	1	20	3	60	1	20	—	—	—	—
อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	1	20	1	20	3	60	—	—	1	—
อาจารย์มีความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติราชการ	1	20	—	—	3	60	1	20	—	—
อาจารย์มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	1	20	1	20	2	40	1	20	—	—

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	น้อยที่สุด	ร้อยละ
อาจารย์ได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับการบริหารการ	1	20	1	20	3	60	1	60	1	10
อาจารย์มีการประสานงานกับคณาจารย์ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	1	20	1	20	1	20	1	20	1	10
ผู้บังคับบัญชาและอาจารย์มีการวางแผนโครงการปฏิบัติงานในรอบปี	1	20	1	20	2	40	1	40	1	10
ผู้บังคับบัญชาและอาจารย์ได้ปฏิบัติงานตามโครงการที่วางไว้	1	20	1	20	2	40	1	40	1	10

ตารางที่ 17 แสดงว่า

หัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่ (60.00%) มีความเห็นในระดับ มาก สำหรับหัวข้อต่อไปนี้

1. คุณภาพในการทำงานของอาจารย์ในวิทยาลัยโดยเฉลี่ย
2. อาจารย์มีความตั้งใจในการทำงาน
3. อาจารย์มีการประสานงานกันดี
4. อาจารย์ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. ผู้บังคับบัญชาและอาจารย์มีการวางแผนโครงการปฏิบัติงานในรอบปี
6. ผู้บังคับบัญชาและอาจารย์ได้ปฏิบัติงานตามโครงการที่ไว้ไว้

หัวหน้าสถานศึกษาร้อยละ 40 มีความเห็นในระดับ มาก สำหรับหัวข้อต่อไปนี้

1. อาจารย์ส่วนมากใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับวิชาต่าง ๆ

หัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่ (60.00%) มีความเห็นในระดับ ปานกลาง สำหรับหัวข้อต่อไปนี้

1. อาจารย์ส่วนมากใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับวิชาต่าง ๆ
2. อาจารย์มีความกตัญญูเริ่มในการทำงาน
3. อาจารย์มีความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับกับการปฏิบัติราชการ
4. อาจารย์ได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับกับการปฏิบัติราชการ

หัวหน้าสถานศึกษาร้อยละ 40 มีความเห็นในระดับ ปานกลาง สำหรับหัวข้อต่อไปนี้

1. คุณภาพในการทำงานของอาจารย์ในวิทยาลัยโดยเฉลี่ย
2. อาจารย์มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
3. อาจารย์มีการประสานงานกันดี
4. ผู้บังคับบัญชาและอาจารย์มีการวางแผนโครงการปฏิบัติงานในรอบปี
5. ผู้บังคับบัญชาและอาจารย์ได้ปฏิบัติงานตามโครงการที่ไว้ไว้

อาจสรุปได้ว่าหัวหน้าสถานศึกษามีความเห็นว่ อาจารย์ส่วนใหญ่มีความ
ร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี และมีผลงานที่อยู่ในเกณฑ์ดี นับว่า เป็นสิ่งที่น่า
พอใจและควร จะส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น

1.4 รายละเอียดเกี่ยวกับการ จัดสวัสดิการและการบำรุงขวัญอาจารย์

ตารางที่ 18 แสดงการจัดสวัสดิการที่ผู้บังคับบัญชาจัดให้แก่อาจารย์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
มีรถรับส่งอาจารย์	1	20.00
จัดไฟฟ้าให้เพียงพอ	4	80.00
ใช้ไฟฟ้าได้สะดวก	4	80.00
จัดให้มีสโมสรหรือห้องพักผ่อนสังสรรค์สำหรับอาจารย์	—	—
จัดให้มีเวลาพักเพื่อให้อาจารย์ได้พบปะสังสรรค์กัน	4	80.00
มีสโมสรหรือสมาคมอื่นนอกเหนือจากที่วิทยาลัยจัดให้เพื่อให้ อาจารย์ไปร่วมสังสรรค์กัน	5	100.00
จัดให้มีกีฬาในร่มและ/ หรือกีฬากลางแจ้งสำหรับอาจารย์	3	60.00
จัดให้มีบริการกู้ยืมเงิน	2	40.00
จัดให้มีบริการสหกรณ์	3	60.00
จัดให้มีบริการจัดสรรที่ดินสำหรับอาจารย์	1	20.00

จากตารางที่ 18 แสดงว่า

1. วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ไม่มีบริการรถรับส่งอาจารย์ (80.00%)
2. วิทยาลัยครูส่วนใหญ่จัดบริการไฟฟ้าได้เพียงพอและสะดวกต่อการใช้ (80.00%)
3. วิทยาลัยครูทุกแห่งไม่มีสโมสรสำหรับอาจารย์ แต่วิทยาลัยส่วนใหญ่จัดให้มีเวลาพักเพื่อให้อาจารย์ได้พบปะสังสรรค์กัน นอกจากนี้ยังมีสโมสรหรือสมาคมอื่นนอกเหนือจากที่วิทยาลัยจัดให้เพื่อให้อาจารย์ไปร่วมสังสรรค์ก็ได้
4. วิทยาลัยส่วนใหญ่มีบริการสหกรณ์ (60.00%)
5. วิทยาลัยครูสองแห่งที่มีบริการกู้ยืมเงิน (40.00%)
6. วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ไม่มีบริการจัดสรรที่ดินสำหรับอาจารย์ (80.00%)

อาจสรุปได้ว่า วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ได้จัดบริการด้านสวัสดิการสำหรับอาจารย์ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทางวิทยาลัยควรจะปรับปรุงให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป เพื่อจะเป็นกำลังใจให้บรรดาอาจารย์มีความตั้งใจและอุทิศตนในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

ตารางที่ 19 แสดงการปฏิบัติงานของบัณฑิตบัญชา

รายการ	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	น้อยที่สุด	ร้อยละ
ให้ความยุติธรรมแก่ผู้ที่อยู่บังคับบัญชา	2	40	3	60	—	—	—	—	—	—
ส่งเสริมให้อาจารย์มีความกิริเริ่มสร้างสรรค์	1	20	4	80	—	—	—	—	—	—
สนับสนุนให้อาจารย์มีโอกาสศึกษา	2	40	3	60	—	—	—	—	—	—
ให้กำลังใจแก่อาจารย์ในการทำงาน	1	20	3	60	1	20	—	—	—	—
พิจารณาสั่งงานตามความเห็นชอบของคณะอาจารย์	1	20	4	80	—	—	—	—	—	—
จัดให้มีการแนะนำอาจารย์ให้เข้าใจการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนหนังสือประกอบการสอน	—	—	2	40	3	60	—	—	—	—

จากตารางที่ 19 แสดงว่า

หัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดให้มีการปฏิบัติงานในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับมาก

1. ให้ความยุติธรรมแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
2. ส่งเสริมให้อาจารย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. สนับสนุนให้อาจารย์มีโอกาสดูงานต่อ
4. ให้กำลังใจแก่อาจารย์ในการทำงาน
5. พิจารณาส่งงานตามความเห็นชอบของคณะอาจารย์

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่จัดให้มีการแนะนำอาจารย์ให้เข้าใจการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนหนังสือประกอบการสอนในระดับปานกลาง

อาจสรุปได้ว่าหัวหน้าสถานศึกษาได้ให้การบำรุงขวัญและส่งเสริมกำลังใจแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอยู่ในเกณฑ์

2.1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาจารย์

ตารางที่ 20 อายุของอาจารย์จำแนกตามเพศ

อายุ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
20 – 25 ปี	30	18.40	61	39.11
26 – 30 ปี	56	34.35	47	30.13
31 – 35 ปี	37	22.72	18	11.54
36 – 40 ปี	28	17.17	15	9.61
40 ปีขึ้นไป	12	7.36	15	9.61

จากตารางที่ 20 แสดงว่าอาจารย์ชายส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 26 – 30 ปี (34.35%) อาจารย์หญิงส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 25 ปี (39.11%)

ตารางที่ 21 สถานภาพการสมรสของอาจารย์จำแนกตามเพศ

สถานภาพการสมรส	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
โสด	78	47.86	100	64.10
สมรส	83	50.92	53	33.98
หย่า	1	0.61	1	0.64
หม้าย	1	0.61	2	1.28

จากตารางที่ 21 แสดงว่าอาจารย์ชายส่วนใหญ่สมรสแล้ว (50.92%) อาจารย์หญิงส่วนใหญ่ยังเป็นโสด (64.10%)

ตารางที่ 22 แสดงวุฒิของอาจารย์จำแนกตามเพศ

วุฒิของอาจารย์	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
วิชาการ	6	3.68	8	5.12
วิชาการศึกษา	153	93.87	145	92.95
วิชาการและวิชาการศึกษา	4	2.45	3	1.93

จากตารางที่ 22 แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษา อาจารย์ชาย (93.87%) อาจารย์หญิง (92.95%)

ตารางที่ 23 แสดงเงินเดือนประจำที่อาจารย์ได้รับจำแนกตามเพศ

เงินเดือนประจำ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,250 บาท	10	6.14	7	4.49
1,250 – 1,700 บาท	106	65.03	100	64.10
1,800 – 2,900 บาท	38	23.31	37	23.71
3,000 – 4,500 บาท	9	5.52	12	7.70
4,600 – 6,000 บาท	—	—	—	—
มากกว่า 6,000 บาท	—	—	—	—

จากตารางที่ 23 แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ทั้งชายหญิงมีรายได้ประจำอยู่ระหว่าง 1,250 – 1,700 บาท (65.03% และ 64.10%) ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,250 บาท มีน้อยที่สุด

ตารางที่ 24 แสดงรายได้พิเศษของอาจารย์ต่อเดือนจำแนกตามเพศ

รายได้พิเศษ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
ต่ำกว่า 500 บาท	21	12.90	23	14.75
500 – 1,000 บาท	110	67.42	111	71.15
1,100 – 1,500 บาท	17	10.44	10	6.41
1,500 – 2,000 บาท	9	5.54	9	5.77
มากกว่า 2,000 บาท	6	3.70	3	1.92

จากตารางที่ 24 แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ทั้งชายหญิงมีรายได้พิเศษต่อเดือนอยู่ระหว่าง 500 – 1,000 บาท (67.42% และ 71.15%) แสดงว่าอาจารย์มีชั่วโมงสอนพิเศษอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนอายุราชการของอาจารย์จำแนกตามเพศ

จำแนกอายุราชการ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	24	14.72	37	23.71
1 – 5 ปี	77	47.24	67	42.96
6 – 10 ปี	16	9.81	18	11.53
11 – 15 ปี	35	21.48	17	10.90
16 – 20 ปี	4	2.46	9	5.76
มากกว่า 20 ปี	7	4.29	8	5.20

จากตารางที่ 25 แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงมีอายุราชการอยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี (47.24% และ 42.96%) อาจสรุปได้ว่าอาจารย์ในวิทยาลัยครูร้อยละ 40 ขึ้นไปเป็นอาจารย์ใหม่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี

ตารางที่ 26 แสดงความถาวรของอาชีพจำแนกตามเพศ

ความถาวรของอาชีพ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
ตั้งใจทำงานอาชีพนี้ชั่วคราว	14	8.58	14	8.98
ตั้งใจทำงานอาชีพนี้ตลอดไป	149	91.42	142	91.02

จากตารางที่ 26 แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ตั้งใจทำงานอาชีพนี้ตลอดไป นับว่าเป็นสิ่งที่น่าพอใจ

2.2 รายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานของอาจารย์

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนชั่วโมงทำงานของอาจารย์ต่อสัปดาห์

จำนวนชั่วโมงสอนภาคกลางวัน	ความถี่	ร้อยละ
3 - 9 ชั่วโมง	38	11.91
9 - 12 ชั่วโมง	101	31.34
12 - 15 ชั่วโมง	106	33.22
15 - 18 ชั่วโมง	64	20.06
มากกว่า 18 ชั่วโมง	10	3.17
จำนวนชั่วโมงสอนภาคค่ำ		
3 - 9 ชั่วโมง	270	84.63
9 - 12 ชั่วโมง	20	6.27
12 - 15 ชั่วโมง	1	.31
มากกว่า 15	3	.94
ไม่ได้สอน	25	7.85
จำนวนชั่วโมงที่ทำงานพิเศษ		
3 - 5 ชั่วโมง	87	27.27
5 - 10 ชั่วโมง	76	23.84
10 - 15 ชั่วโมง	26	8.15
มากกว่า 15 ชั่วโมง	77	24.13
ไม่ได้ทำเลย	53	16.61

จากการางที่ 27 แสดงว่า

1. จำนวนชั่วโมงสอนภาคกลางวันต่อสัปดาห์ของอาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 12 – 15 ชั่วโมง (33.22%) รองลงมาอยู่ระหว่าง 9 – 12 ชั่วโมง (31.34%) และที่น้อยที่สุดคือที่สอนมากกว่า 18 ชั่วโมง

2. จำนวนชั่วโมงสอนภาคค่ำต่อสัปดาห์ของอาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3 – 9 ชั่วโมง (84.63%) รองลงมาอยู่ระหว่าง 9 – 12 ชั่วโมง (6.27%)

3. จำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษต่อสัปดาห์ของอาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3 – 5 ชั่วโมง (27.27%) รองลงมาคือมากกว่า 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (24.13%)

จากการางนี้อาจสรุปได้ว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงสอนภาคกลางวันภาคค่ำ และจำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าอาจารย์ที่มีจำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษมากกว่า 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีถึง 24.13% ซึ่งถ้าหากมีจำนวนชั่วโมงสอนมากด้วยแล้วอาจจะทำให้การสอนไม่ไค้ลก็เท่าที่ควร จึงควรพิจารณาลดชั่วโมงการทำงานให้ไค้ลคส่วนที่พอเหมาะ

การางที่ 28 แสดงจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนโดยเฉลี่ย

จำนวนนักเรียน	ความถี่	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 คน	—	—
20 – 35 คน	29	9.10
35 – 50 คน	255	79.94
50 – 60 คน	19	5.95
มากกว่า 60 คน	19	5.01

จากการา่งที่ 28 แสดงว่าจำนวนนักเรียนในแ่งละห้องเรียนโดยเฉลี่ย
ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 35 – 50 คน (79.94%)

การา่งที่ 29 แสดงความคึกเห็นและความต้องการของอาจารย์ในค่าน
การทำงานและการลาศึกษาต่อ

ความคึกเห็นและความต้องการ	ความคึก	ร้อยละ
ครูและอาจารย์ทำงานพิเศษด้วยความรู้ลึก		
พอใจ	209	65.52
ไม่พอใจ	9	2.82
เฉย ๆ	101	31.66
ครูและอาจารย์เ้าสอนวิชาที่ตรงกับความรู้ความสามารถ		
ทุกวิชา	215	67.39
บางวิชา	98	30.50
ไม่ตรงเลย	6	2.11
ความต้องการที่จะเปลี่ยนวิชาที่สอน		
ต้องการ เปลี่ยนทุกวิชา	13	4.07
ต้องการ เปลี่ยนบางวิชา	147	46.08
ไม่ต้องการ เปลี่ยนเลย	159	49.85
ความต้องการ เกี่ยวกับการ ะดับชั้นที่สอน		
พอใจ ะดับชั้นที่สอน	241	75.54
ต้องการ สอนใน ะดับชั้นที่ต่ำกว่าเดิม	1	.31
ต้องการ สอนใน ะดับชั้นที่สูงกว่าเดิม	77	24.15

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นและความต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงานทางการศึกษา		
ไม่เคยเลย	260	78.37
เคยทำงานในประเทศ	47	14.75
เคยทำงานต่างประเทศ	11	3.44
เคยทำงานทั้งในและต่างประเทศ	11	3.44
โอกาสที่ได้เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการปี 2513		
ไม่มีเลย	243	76.15
1 - 5 ครั้ง	74	23.25
5 - 10 ครั้ง	2	0.60
10 - 15 ครั้ง	—	—
มากกว่า 15 ครั้ง	—	—
แหล่งที่อาจารย์ต้องการศึกษาต่อ		
ในประเทศ	150	47.03
ต่างประเทศ	169	52.97

จากการที่ 29 แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ทำงานพิเศษด้วยความรู้ลึกพอใจ (65.52%) ได้สอนวิชาที่ตรงกับความรู้และความสามารถ (67.39%) และมีความพอใจในระดับขั้นที่คนสอน (75.54%) และวิชาที่สอน (49.85%) แสดงว่าผู้บังคับบัญชาได้จัดงานให้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความต้องการ

ของอาจารย์ในวิทยาลัยเป็นอย่างดี

อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์งานทางการศึกษา (78.37%) และไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการ (76.15%)

อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ (52.97%)

จากตารางนี้อาจสรุปได้ว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีความพอใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และอาจารย์ส่วนใหญ่ยังไม่มีโอกาสเพื่อความรู้ทางวิชาการ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้อาจารย์ประจำการได้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ เช่น การปฏิบัติงานทางการศึกษา การเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาทางวิชาการ และส่งเสริมให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อเพื่อรับวุฒิที่สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในวิทยาลัยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 30 แสดงการประมาณค่าการปฏิบัติงานของตนเองในด้านการสอน

การปฏิบัติงานของอาจารย์	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่มีเลย	ร้อยละ
งานนอกเหนือการสอนที่ได้รับมอบหมาย เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของท่าน	31	9.71	97	30.69	164	51.41	19	5.95	9	2.83
อาจารย์มีความรับผิดชอบแต่ในเนื้อหาวิชาที่สอน	28	8.77	175	54.85	113	35.42	3	0.96	—	—
การสอนทุกครั้งมีการเตรียมการสอน	28	8.77	176	55.17	97	30.04	15	4.70	3	0.91
มีการใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการสอน	24	7.52	149	46.70	117	36.67	24	7.54	5	1.56
มีการใช้หนังสือพิเศษประกอบการสอน	26	8.15	168	52.66	101	31.66	22	6.89	2	0.64

ตารางที่ 30 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของอาจารย์	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่มีเลย	ร้อยละ
มีการใช้หนังสือหลักสูตรประกอบ-										
การสอน	32	10.06	150	47.00	110	34.48	24	7.52	3	0.94
มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	43	13.44	180	56.42	88	27.58	8	2.56	—	—
มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สถิติศษ-										
อุปกรณ์	7	2.19	39	12.22	185	57.99	73	22.88	15	4.75
การได้รับความสะดวกในการใช้-										
เครื่องมือสถิติศษอุปกรณ์	3	0.94	51	15.98	136	42.63	98	30.72	31	9.71
มีการใช้สถิติศษอุปกรณ์ประกอบ-										
การสอน	3	0.94	24	7.52	113	35.42	130	40.75	49	15.36
มีการให้ความช่วยเหลือแก่-										
นักเรียนที่เรียนช้าและมีปัญหา-										
ด้านการเรียน	17	5.34	72	22.57	174	54.54	43	13.47	13	4.07

ตารางที่ 30 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของอาจารย์	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่เลย	ร้อยละ
การได้รับนโยบายจากประชุม อบรมและสัมมนาในการนำมา ปรับปรุงการสอน	68	21.31	103	32.29	38	11.91	37	11.50	73	22.88
มีความต้องการศึกษาคอ	167	52.35	94	29.46	40	12.53	7	2.19	11	3.44

จากการางที่ 30 แสดงว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ได้ประเมินค่าตนเองในระดับ มาก สำหรับหัวข้อต่อไปนี้

1. อาจารย์มีความรู้ทองแท้ในเนื้อหาวิชาที่สอน (54.85%)
2. การสอนทุกครั้งมีการ เตรียมการสอน (55.17%)
3. มีการใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการสอน (46.70%)
4. มีการใช้หนังสืออุเทศประกอบการสอน (52.66%)
5. มีการใช้หนังสือหลักสูตรประกอบการสอน (47.00%)
6. มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม (56.42%)
7. การได้รับประโยชน์จากการประชุมอบรมและสัมมนาเพื่อนำมาปรับปรุงการสอน (32.29%)

อาจารย์ส่วนใหญ่ได้ประเมินค่าตนเองในระดับ ปานกลาง สำหรับหัวข้อต่อไปนี้

1. งานนอกเหนือจากการสอนเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ (51.41%)
2. อาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ (57.99%)
3. อาจารย์ได้รับความสะดวกในการใช้เครื่องมือโสตทัศนอุปกรณ์ (42.63%)
4. มีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่เรียนช้าและมีปัญหาด้านการเรียน (54.54%)

อาจารย์ส่วนใหญ่ได้ประเมินค่าตนเองในระดับ น้อย สำหรับหัวข้อการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน (40.75%)

อาจารย์ส่วนใหญ่มีความต้องการ จะศึกษาต่อในระดับ มากที่สุด (52.35%)

จากการางนี้อาจสรุปได้ว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาและมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี แต่ยังมีการใช้อุปกรณ์การสอนน้อยไป ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากว่าอาจารย์ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือโสตทัศนวัสดุที่พอ ทางวิทยาลัยควรจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้และสาธิตวิธีใช้โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ให้อาจารย์สามารถนำ

เครื่องมือที่ทางวิทยาลัยมีอยู่ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการ เรียนการสอน

อาจารย์ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะศึกษาทำให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร ควรจะส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง

ตารางที่ 31 แสดงความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการให้บริการ หนังสือ ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด และบริการ เครื่องมือประเภทโสตทัศนวัสดุประกอบการ สอนของวิทยาลัย

ความคิดเห็นของอาจารย์	ความถี่	ร้อยละ
ในด้านการให้บริการหนังสือประเภทวิชาการ ทั้งภาษาไทย- และภาษาอังกฤษของห้องสมุดมีเพียงพอ	75	23.51
ในด้านการให้บริการ หนังสือประเภทสาร คีทั้งภาษาไทย- และภาษาอังกฤษของห้องสมุดมีเพียงพอ	93	29.15
ในด้านการให้บริการ หนังสือประเภทนิเทศสารและวารสาร- ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของห้องสมุดมีเพียงพอ	109	34.16
ในด้านการให้บริการ หนังสือประเภทนวนิยายและบันเทิง- คดีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของห้องสมุดมีเพียงพอ	126	39.49
ในด้านการให้บริการ เครื่องมือประเภทโสตทัศนวัสดุ- สำหรับประกอบการ สอนของวิทยาลัยมีเพียงพอ	62	19.43

จากตารางที่ 31 แสดงว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการให้บริการ หนังสือประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด และการบริการ เครื่องมือประเภทโสตทัศนวัสดุ ประกอบการสอนของทางวิทยาลัยยังไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งทางวิทยาลัย

ควรหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือประเภทวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษควรมีมากพอกับความต้องการของอาจารย์และนักเรียน ทั้งนี้เพราะว่าตำราจัดไว้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการเรียนการสอนสมัยใหม่ ส่วนหนังสือประเภทอื่นตลอดจนเครื่องมือโสตทัศนวัสดุเพื่อประกอบการสอนนั้น ทางวิทยาลัยก็ควรจัดหาเพิ่มเติมตามความจำเป็นเพื่อจะได้ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

2.3 รายละเอียดเกี่ยวกับสวัสดิการและขวัญของอาจารย์

ตารางที่ 32 แสดงสภาพความเป็นอยู่ของอาจารย์

สภาพความเป็นอยู่ของอาจารย์	ความถี่	ร้อยละ
มีที่พักอยู่ในวิทยาลัย	44	13.79
ลักษณะที่พักของอาจารย์ที่พักในวิทยาลัย		
บ้านครอบครัว	65	20.37
บ้านพักอาจารย์โสด	108	33.85
หอพักชายหรือหอพักหญิง	104	32.60
ลักษณะที่พักของอาจารย์ที่พักอยู่นอกวิทยาลัย		
บ้านพักของตนเอง	41	12.85
พักอยู่กับครอบครัวอื่นโดยไม่เสียค่าเช่า	8	2.50
บ้านพักหรือหอพักซึ่งต้องเสียค่าเช่าเองทั้งหมด	15	4.70
บ้านเช่าหรือหอพักซึ่งเบิกค่าเช่าจากการใด- ทั้งหมด	24	7.52
บ้านเช่าหรือหอพักซึ่งเบิกค่าเช่าจากการใด- บางส่วน	16	5.01

ตารางที่ 32 (ต่อ)

สภาพความเป็นอยู่ของอาจารย์	ความถี่	ร้อยละ
ความรู้สึกที่มีต่อที่พัก		
พอใจ	161	50.47
ไม่พอใจ	25	7.83
อีกัดแต่จำเป็นต้องอยู่	62	19.43
เฉย ๆ	71	22.25
การเดินทางไปกลับของอาจารย์ที่พักนอกวิทยาลัย		
โดยพาหนะส่วนตัว	91	28.52
โดยรถรับส่งของวิทยาลัย	11	3.44
โดยพาหนะอื่น ๆ เช่น รถประจำทาง	45	14.10
โดยรถรับส่งของวิทยาลัยและต่อคิวรถประจำทาง	2	0.62
อาจารย์ที่รับประทานอาหารของวิทยาลัย	156	48.90
อาจารย์รับประทานอาหารของวิทยาลัยในลักษณะ		
รับประทานอาหารทั้งสามมื้อโดยเสียค่าอาหาร	43	13.47
รับประทานอาหารทั้งสามมื้อโดยไม่เสียค่าอาหาร	66	20.68
รับประทานอาหารเฉพาะมื้อกลางวันโดยเสียค่าอาหาร	40	12.53
รับประทานอาหารเฉพาะมื้อกลางวันโดยไม่เสียค่าอาหาร	12	3.76

ตารางที่ 32 (ต่อ)

สภาพความเป็นอยู่ของอาจารย์	ความถี่	ร้อยละ
อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของอาจารย์ทั้งที่ทำ ในร่มและกีฬากลางแจ้ง		
ทุก ๆ วัน	38	11.91
สัปดาห์ละครั้ง	29	9.09
เดือนละครั้ง	60	18.80
ไม่เคยรวมกิจกรรม	192	60.18
โรคที่อาจารย์ป่วยบ่อยที่สุดในปี 2513		
ไข้หวัดและ / หรือหลอดลมอักเสบ	198	62.06
โรคประจำตัว	27	8.46
อุบัติเหตุ	6	1.88
อื่น ๆ	88	27.58
การปฏิบัติตนของอาจารย์เมื่อเจ็บป่วย		
ซื้อยารับประทานเอง	124	38.87
ปรึกษาแพทย์หรือพยาบาลของวิทยาลัย	47	14.73
ปรึกษาแพทย์ตามคลินิก	115	36.05
เฉย ๆ	33	10.35

ตารางที่ 32 (ต่อ)

สภาพความเป็นอยู่ของอาจารย์	ความถี่	ร้อยละ
การลาป่วยของอาจารย์ในปีการศึกษา 2513		
ไม่เคยลาเลย	183	57.37
ลาน้อยกว่า 1 สัปดาห์	109	34.17
ลาประมาณ 7 - 15 วัน	18	5.65
ลาประมาณ 15 - 30 วัน	4	1.25
ลามากกว่า 30 วัน	5	1.56
อาจารย์ที่ต้องการย้ายสถานที่สอน	142	44.51
เหตุผลสำคัญที่อาจารย์ต้องการย้ายที่สอน		
สวัสดิการไม่ดี	22	6.89
ย้ายเพื่อกลับภูมิลำเนา	86	26.95
ทัศนะไม่ตรงกับผู้บริหาร	14	4.38
งานหนักเกินไปกำลัง	5	1.56
เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและหน้าที่การงาน	82	25.72

จากตารางที่ 32 แสดงว่า

อาจารย์ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในที่พักซึ่งทางวิทยาลัยจัดให้ในลักษณะต่อไปนี้
บ้านพักอาจารย์โสด (33.85%) หอพักชายหรือหอพักหญิง (32.60%) และบ้านพัก
ครอบครัว (20.37%)

สำหรับอาจารย์ที่อาศัยอยู่ในที่พักซึ่งมีใช้ของทางวิทยาลัยนั้น ส่วนใหญ่อยู่
บ้านพักของตนเอง (12.85%) รองลงมาเป็นบ้านพักซึ่งเบิกค่าเช่าจากทางการได้
ทั้งหมด (7.52%) อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าที่พักอยู่ใกล้วิทยาลัย (86.21%)
และมีความพอใจในที่พักของตน (50.47%)

สำหรับอาจารย์ที่มีที่พักอยู่นอกวิทยาลัยส่วนใหญ่จะเดินทางไปและกลับโดย
พาหนะส่วนตัว (28.52%)

อาจารย์ที่รับประทานอาหารของวิทยาลัยมี (48.90%) ส่วนใหญ่รับประทาน
ทั้งสามมื้อ โดยไม่เสียค่าอาหาร (20.68%) รองลงมาคือรับประทานทั้งสามมื้อโดย
เสียค่าอาหาร (13.47%)

อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยรวมกิจกรรมทั้งกีฬาในร่มและกีฬากลางแจ้ง (60.18%)
โรคที่อาจารย์ป่วยบ่อยที่สุดในปี 2513 คือไข้หวัดและ / หรือหลอดลมอักเสบ
(62.06%)

การปฏิบัติตนของอาจารย์เมื่อเจ็บป่วย อาจารย์ส่วนใหญ่ซื้อยารับประทาน
เอง (38.87%) รองลงมาปรึกษาแพทย์ตามคลินิก (36.05%)

การลาของอาจารย์ในปีการศึกษา 2513 อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยลาเลย
(57.37%) รองลงมามีวันลาน้อยกว่า 1 สัปดาห์ (34.17%)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่สอน อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ต้องการย้ายสถานที่
สอน (55.49%) สำหรับอาจารย์ที่ต้องการย้ายนั้นเหตุผลสำคัญในการย้ายส่วนใหญ่
เพื่อกลับภูมิลำเนา (26.95%) รองลงมาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและหน้าที่
การงาน (25.72%)

จากตารางนี้อาจสรุปได้ว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ได้รับบริการค่านที่พักอาศัย และบริการอาหารกลางวันจากทางวิทยาลัยและมีความพอใจในบริการที่ได้รับ ในด้านบริการ เกี่ยวกับสุขภาพการปฏิบัติตนเมื่อเจ็บป่วยอาจารย์ส่วนใหญ่ขอเข้ารับประทานเอง นับว่าเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสม ทางวิทยาลัยควรจัดบริการค่านนี้เช่นมีพยาบาลประจำวิทยาลัยเพื่อให้บริการคำปรึกษาและรักษา มีการตรวจเพื่อป้องกันสุขภาพอย่างน้อยปีละครั้งเป็นต้น

ตารางที่ 33 แสดงการ จักสวัสดิการและการบำรุงขวัญที่วิทยาลัยจกให้ แก่อาจารย์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
บริการ เกี่ยวกับน้ำดื่มและน้ำใช้ของวิทยาลัยอยู่ในลักษณะ		
ปลอดภัยและเพียงพอ	96	30.09
ปลอดภัยแต่ไม่เพียงพอ	103	32.28
ไม่ปลอดภัยและไม่เพียงพอ	82	25.72
ไม่ปลอดภัยแต่เพียงพอ	38	11.91
การจัดบริการไฟฟ้าของวิทยาลัยใช้ได้อย่างสะดวก	234	73.35
วิทยาลัยจกให้สโมสร หรือห้องพักผ่อนสำหรับอาจารย์	28	10.97
จำนวนครั้งของครูและอาจารย์ที่เข้าสโมสร		
สัปดาห์ละหลายครั้ง	2	0.88
สัปดาห์ละครั้ง	9	4.30
เดือนละ 2 ครั้ง	6	2.86
ไม่เข้าเลย	192	91.86

ตารางที่ 33 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
วิทยาลัยจัดให้มีการสังสรรค์ระหว่างอาจารย์ สัปดาห์ละครั้ง		
เดือนละครั้ง	6	1.88
เทอมละครั้ง	15	4.70
ปีละครั้ง	25	7.83
ไม่แน่นอน	273	85.59
อาจารย์ที่เห็นความเป็นในการจัดบริการกู้ยืมเงิน— ของวิทยาลัย	287	90.00
สหกรณ์ของวิทยาลัยให้ความสะดวกต่อผู้ใช้	130	42.38
การจัดให้มีบริการตรวจและป้องกันสุขภาพ		
เดือนละครั้ง	5	1.56
เทอมละครั้ง	11	3.45
ปีละครั้ง	78	24.45
ไม่ได้รับเลย	225	70.54

จากตารางที่ 33 แสดงว่า

บริการเกี่ยวกับน้ำดื่มและน้ำใช้ของวิทยาลัยส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะปลอดภัยแต่
ไม่เพียงพอ (32.28%) รองลงมาปลอดภัยและเพียงพอ (30.09%)

บริการไฟฟ้าส่วนใหญ่ใช้ไ้สะดวก (73.35%)

การจัดห้องพักนอนหรือสโมสร สำหรับอาจารย์ยังไม่เพียงพอับความต้องการ
อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เข้าสโมสรเลย (91.86%)

งานสังสรรค์ระหว่างอาจารย์ที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้นอยู่ในลักษณะไม่แน่นอน
(85.59%)

อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าบริการกู้ยืมเงินของวิทยาลัยเป็นสิ่งจำเป็น
(90.00%)

อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์ของวิทยาลัยยังไม่ให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้
เท่าที่ควร (57.62%)

อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับบริการตรวจและป้องกันสุขภาพจากทางวิทยาลัย
(70.54%)

จากตารางนี้อาจสรุปได้ว่าบริการน้ำดื่มน้ำใช้ยังจะต้องได้รับการปรับปรุง
แก้ไขให้ดีขึ้น และวิทยาลัยทุกแห่งควรคำนึงถึงสิ่งจำเป็นที่ควรจะต้องจัดเพื่อช่วยเหลือ
อาจารย์ให้ได้รับความสะดวกเหมาะสมสมควรในก้น หรือพักอาศัยสำหรับอาจารย์ บริการกู้
ยืมเงิน บริการสหกรณ์ และบริการตรวจเพื่อป้องกันสุขภาพ

ตารางที่ 34 แสดงความคิดเห็นของอาจารย์ที่สอนเกี่ยวกับงานวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน

รายการ	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่เลย	ร้อยละ
ผู้บังคับบัญชามีโอกาสให้เกียรติและ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่อาจารย์	18	5.64	63	19.74	137	42.92	54	16.92	47	14.73
ผู้บังคับบัญชาให้ความยุติธรรมแก่ อาจารย์	34	10.65	67	21.00	143	44.82	49	15.36	26	8.15
ผู้บังคับบัญชาส่งงานโดยคำนึงถึง ความเห็นชอบของคณะอาจารย์	17	5.32	76	22.82	127	39.81	67	21.00	32	10.03
ผู้บังคับบัญชาได้ส่งเสริมให้ อาจารย์ได้แสวงหาความรู้เพิ่ม เติมและเลื่อนวิทยฐานะ	46	14.42	120	37.61	108	33.85	29	9.04	16	5.01
ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้อาจารย์ ทำงานอย่างเหมาะสม	32	10.03	118	36.99	145	45.45	18	5.64	6	1.88

ตารางที่ 34 (ต่อ)

รายการ	มากที่สุด	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่มีเลย	ร้อยละ
การมีกำลังใจในการทำงาน- ของอาจารย์ เพื่อนร่วมงานให้กรยกย่อง- และส่งเสริมให้กำลังใจ คณะอาจารย์ในวิทยาลัยมี- ความร่วมมือและการประสาน งานกัน	29	9.09	90	28.21	156	47.77	31	9.71	13	4.07
	21	6.58	121	37.93	152	47.64	23	7.21	2	0.62
	9	2.82	74	23.00	134	42.00	78	24.45	24	7.52

จากตารางที่ 34 แสดงว่า

อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้บังคับบัญชาได้ส่งเสริมให้อาจารย์ได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมและเลื่อนวิทยฐานะในระดับมาก (37.61%)

และอาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับปานกลางสำหรับข้อต่อไปนี้

1. ผู้บังคับบัญชายกย่องให้เกียรติและส่งเสริมให้กำลังใจแก่อาจารย์ (42.94%)
2. ผู้บังคับบัญชาให้ความยุติธรรม (44.82%)
3. ผู้บังคับบัญชาสั่งงานโดยคำนึงถึงความเห็นชอบของคณะอาจารย์ (39.81%)
4. ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้อาจารย์ทำงานอย่างเหมาะสม (45.45%)
5. การมีกำลังใจในการทำงานของอาจารย์ (47.77%)
6. เพื่อนร่วมงานให้การยกย่องและส่งเสริมให้กำลังใจ (47.64%)
7. คณะอาจารย์ในวิทยาลัยมีความร่วมมือและการประสานงานกัน (42.00%)

จากตารางนี้ชี้ให้เห็นว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพของอาคาร สถานที่และกำลังอาจารย์ในแง่การใช้
ตัวข้อต่อไปนี้

เกี่ยวกับอาคารสถานที่

1. ที่ตั้งของวิทยาลัย หอพัก บ้านพักอาจารย์
2. จำนวน ขนาด ลักษณะสภาพและสัณฐานของอาคาร
3. การใช้ประโยชน์และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร
4. ปัญหาการใช้อาคาร

เกี่ยวกับกำลังอาจารย์

1. จำนวน วุฒิและประสบการณ์ของอาจารย์
2. การใช้และปัญหาการใช้กำลังอาจารย์
3. สวัสดิการและขวัญของอาจารย์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษาและอาจารย์ที่สอน
ในวิทยาลัยครูทุกแห่งในภาคการศึกษา 6, 7, 8 คือวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูพิจิตรสงคราม วิทยาลัยครู
อุตรดิตถ์ และวิทยาลัยครูเชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามหัวหน้าสถานศึกษาจำนวน 131 ข้อ แบบสอบถาม
อาจารย์ 70 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การแจกแจงความถี่
2. การร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ที่ตั้งของวิทยาลัย หอพัก บ้านพักอาจารย์ของวิทยาลัยครูในภาคการ
การศึกษา 6, 7, 8

- 1.1 วิทยาลัยครูร้อยละ 60 ตั้งอยู่ในที่ลุ่ม บริเวณใกล้เชิงของ
วิทยาลัยครูทุกแห่งเป็นสถานที่เงียบสงบ
- 1.2 วิทยาลัยครูร้อยละ 40 มีบริเวณสำหรับให้นักเรียนได้พักผ่อน
และปฏิบัติกิจกรรมได้เพียงพอ
- 1.3 วิทยาลัยครูทุกแห่งมีหอพักนักเรียนทั้งชายและหญิง หอพักของ
วิทยาลัยครูร้อยละ 80 ตั้งอยู่ในที่ถูกลักษณะ และมีบริเวณกว้างขวาง
- 1.4 บ้านพักอาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณวิทยาลัย

2. จำนวน ลักษณะและสุขลักษณะของอาคาร

- 2.1 อาคารเรียนร้อยละ 40 เป็นอาคารตึก
- 2.2 อาคารเรียนร้อยละ 69 อยู่ในสภาพใช้การได้

- 2.3 อาคารเรียนร้อยละ 69 ตั้งถูกต้องตามทิศทางของแสงและลม และอาคารเรียนส่วนใหญ่อยู่ในสถานที่ที่มีบรรยากาศดี อาคารเรียนแต่ละหลังของวิทยาลัยทุกแห่งตั้งอยู่ใกล้กันสะดวกต่อการใช้
- 2.4 อาคารเรียนของวิทยาลัยร้อยละ 60 มีห้องสุขาประจำอาคาร ห้องสุขาอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างสะอาดและมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้
- 2.5 เนื้อที่ของห้องเรียนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
- 2.6 โต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนส่วนใหญ่อยู่ในสภาพใช้การได้ดี แต่มีจำนวนไม่เพียงพอ
- 2.7 การจัดอุปกรณ์การสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูทุกแห่งอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2.8 หอพักและอุปกรณ์ประกอบหอพักของวิทยาลัยครูทุกแห่งอยู่ในสภาพใช้การได้
- 2.9 บ้านพักอาจารย์ร้อยละ 39 เป็นบ้านชั้นเดียว และอยู่ในสภาพเพิ่งสร้างใหม่ จำนวนบ้านพักอาจารย์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ

3. การใช้ประโยชน์และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร

อาคารเรียน หอพักนักเรียน และบ้านพักอาจารย์ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ห้องเรียนส่วนใหญ่ใช้โดยเฉลี่ยวันละ 8 – 12 ชั่วโมง นับว่าได้ใช้อย่างคุ้มค่ามากมีเพียงส่วนน้อยที่ยังใช้ไม่มากเท่าที่ควร เช่น ห้องโสตทัศนศึกษา

4. ปัญหาการใช้อาคารสถานที่

- 4.1 อาคารสถานที่ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลรักษาจากอาจารย์
ภารโรงและนักเรียนเท่าที่ควร
- 4.2 วิทยาลัยครูทุกแห่งต้องการอาคารเรียน หอพักนักเรียน บ้าน
พักอาจารย์ อุปกรณ์ประกอบอาคารเพิ่มขึ้น และต้องการขยาย
ขนาดของห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องประชุมและโรงอาหาร
ให้มีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

5. จำนวน วุฒิ ประสบการณ์และเงินเดือนของอาจารย์

- 5.1 หัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิทางวิชาการและทางการศึกษา
เคยปฏิบัติงานทางการศึกษาทั้งในและนอกประเทศ
- 5.2 อาจารย์ที่สอนในวิทยาลัยครูมากกว่าร้อยละ 90 มีวุฒิทางการ
ศึกษาแต่เพียงอย่างเดียว
- 5.3 อาจารย์มากกว่าร้อยละ 45 มีอายุราชการ 1 – 5 ปี
- 5.4 อาจารย์มากกว่าร้อยละ 76 ไม่เคยปฏิบัติงานทางการศึกษา หรือ
เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางด้านวิชาการ
- 5.5 อาจารย์ร้อยละ 65 มีเงินเดือนประจำ 1,250 – 1,700 บาท
และมากกว่าร้อยละ 65 ที่มีรายได้พิเศษ 500 – 1,000 บาท
ต่อเดือน

6. การใช้และปัญหาการใช้กำลังอาจารย์

- 6.1 อาจารย์ร้อยละ 67 ใ้สอนวิชาที่ตรงกับความรู้ความสามารถ
ของตน และมีความพอใจในระดับชั้นที่สอน

- 6.2 อาจารย์ร้อยละ 33 มีจำนวนชั่วโมงสอนภาคกลางวัน 12 – 15 ชั่วโมง, อาจารย์ร้อยละ 84 มีจำนวนชั่วโมงสอนภาคค่ำ 3 – 9 ชั่วโมง และอาจารย์ร้อยละ 27 มีจำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษ 3 – 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- 6.3 จำนวนนักเรียนในห้องเรียนร้อยละ 79 อยู่ระหว่าง 35 – 50 คน
- 6.4 อาจารย์มากกว่าร้อยละ 60 มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและมีการเตรียมการสอนอยู่ในขั้นดี รองลงมาอยู่ในขั้นปานกลาง ร้อยละ 30
- 6.5 อาจารย์ที่ต้องการลาศึกษาต่อร้อยละ 52 ต้องการไปศึกษาต่อต่างประเทศที่เหลือต้องการศึกษาต่อในประเทศ
- 6.6 ในปีการศึกษา 2513 อาจารย์ร้อยละ 57 ไม่มีวันลาเลย รองลงมามีวันลาไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์
- 6.7 อาจารย์ร้อยละ 90 ตั้งใจทำงานในอาชีพนี้ตลอดไป

7. สวัสดิการและขวัญของอาจารย์

- 7.1 วิทยาลัยครูทุกแห่งมีบริการค่าน้ำที่พัก น้ำ ไฟ สำหรับอาจารย์
- 7.2 อาจารย์ร้อยละ 50 มีความพอใจในที่พักของตน
- 7.3 อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการให้ทางวิทยาลัยจัดบริการต่อไปนี้ คือ บริการกู้ยืมเงิน, บริการรถรับ-ส่ง, บริการตรวจและป้องกันสุขภาพ, และสหกรณ์
- 7.4 อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการความยุติธรรมและการยกย่องให้เกียรติ ส่งเสริมให้กำลังใจจากผู้นับคัมภีร์และเพื่อนร่วมงาน
- 7.5 ในด้านการเรียนการสอน อาจารย์มีความเห็นว่าอุปกรณ์ประกอบการสอนยังมีไม่เพียงพอ และบริการห้องสมุดของวิทยาลัยครูทุกแห่งยังไม่อำนวยความสะดวกให้เท่าที่ควร

7.6 อาจารย์ร้อยละ 55 ไม่ต้องการย้ายสถานที่สอน สำหรับผู้ที่ต้องการย้ายเหตุผลประการสำคัญก็เพื่อกลับภูมิลำเนาและเพื่อความก้าวหน้า

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยได้พบว่า

1. อาคารเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในที่ลุ่ม อาจทำให้น้ำท่วมในฤดูฝน อาจแก้ไขได้โดยถมพื้นที่บริเวณที่จะก่อสร้างอาคาร เรียนให้สูงขึ้น
2. อาคารสถานที่ขาดการดูแลรักษานั้นอาจแก้ไขได้โดยเพิ่มอัตราภาระโรงให้ มีกำลังคนเหมาะสมกับงาน และขอความร่วมมือจากอาจารย์และนักเรียนทุกคนให้ช่วย กันดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ดี สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ
3. วิทยาลัยครูทุกแห่งต้องการอาคาร เรียนและอุปกรณ์ประกอบอาคาร เพิ่มขึ้น และต้องการขยายห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพยาบาลและโรงอาหารให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน เรื่องนี้ทางกรมการฝึกหัดครูควรจะได้พิจารณาตาม ความจำเป็นและสนับสนุนให้มากขึ้นโดยเร็ว
4. อาจารย์ส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงทำงานต่อสัปดาห์ทั้งสอนกลางวัน สอน ภาควิชา และทำงานพิเศษรวมกับแล้วมากเกินไป ทางวิทยาลัยน่าจะพิจารณาให้อาจารย์ แต่ละคนได้ทำงานเหมาะสมตามกำลังและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึง สุขภาพและคุณภาพของผลงานด้วย
5. อาจารย์ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ หรือมีโอกาสดำเนินการ อบรมเพิ่มเติมความรู้ทางด้านวิชาการ ซึ่งผู้บังคับบัญชาควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง ทางวิทยาลัยหรือทางกรมการฝึกหัดครูน่าจะจัดให้มีการประชุม, สัมมนา, อบรมทางด้าน วิชาการสำหรับอาจารย์ประจำการอย่างสม่ำเสมอ และให้อาจารย์ทุกคนได้รับโอกาสนี้ โดยเท่าเทียมกัน

6. สวัสดิการและบริการที่ทางวิทยาลัยจึกิให้นั้นยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก ทางวิทยาลัยควรจะพยายามจัดบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามสมควรและตามความจำเป็น เช่น บริการกู้ยืมเงิน, การตรวจและป้องกันสุขภาพ, บ้านพักและห้องพักผ่อนที่มีความสะอาดสบายพอสมควร, สโมสรสำหรับอาจารย์ และบริการสหกรณ์เป็นต้น เพื่อจะเป็นการบำรุงขวัญและเป็นการกำลังใจสำหรับอาจารย์ให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลดียิ่งขึ้น

7. อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการได้รับความยุติธรรม และการยกย่องให้เกียรติจากผู้นับถือนับบูชา ดังนั้นในการบริหารงานคณาบุคคล หัวหน้าสถานศึกษาควรจะเป็นผู้มีจิตใญ่ยุติธรรมใช้อำนาจในทางที่ถูกต้องควร บริหารงานแบบประชาธิปไตย ยกย่องให้เกียรติ อาจารย์ทุกคนในฐานะเพื่อนร่วมงาน มีความเข้าใจและเห็นใจผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

8. ห้องสมุดของวิทยาลัยควรส่วนใหญ่ยังมีหนังสือ, วารสารและเอกสารทั้งด้านตำราวิชาการและอื่น ๆ ไม่เพียงพอกับความต้องการของอาจารย์และนักเรียน ซึ่งปัญหาในเรื่องนี้ควรแก้ไขโดยเร็วเพราะห้องสมุดเป็นหัวใจของการศึกษา เป็นแหล่งสำหรับครูอาจารย์และนักเรียนได้ใช้ค้นคว้าหาความรู้และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นผู้บริหารควรพิจารณาเพิ่มงบประมาณสำหรับห้องสมุดให้มากขึ้น เพื่อให้ห้องสมุดสามารถจัดบริการสนองความต้องการของอาจารย์และนักเรียนได้เพียงพอ นอกจากนี้บริการของห้องสมุดควรจะอำนวยความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้ใช้บริการ อย่างดีที่สุดอีกด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กอ สวัสดิ์พานิชย์ "การมัธยมศึกษาในประเทศไทย" ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2513. 610 หน้า.
- เกรียง เฉียมสกุล "การบริหารงานบุคคล" ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดและบริหารการศึกษา โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ 2509. 120 หน้า.
- จิตรบรรจง สมครุฑ "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของหน่วย
โสตทัศนศึกษา ของโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูทั่วประเทศ
ปีการศึกษา 2510" ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2511.
155 หน้า.
- จำนงค์ บุญชู "การบำรุงขวัญช่วยจรรโลงประสิทธิภาพงาน" วารสารการบริหาร 1(2) : 50 กุมภาพันธ์ 2513.
- จ่าง บัวศรี "เศรษฐกิจการศึกษากับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน" ประมวลบทความการวางแผนการศึกษาฉบับที่ 13 โรงพิมพ์คุรุสภา 2511.
338 หน้า.
- ชญ แสงก๊กกี้ "นักบริหารกับการวางแผนงานการศึกษา" ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดและบริหารการศึกษา โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ 2509.
120 หน้า.
- ชญ แสงก๊กกี้ "ประสิทธิผลทางการศึกษา" ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดและบริหารการศึกษา โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ 2509. 120 หน้า.
- บุญถิ่น อัตถากร และ รัตนา คันบุญเต็ก "การเตรียมครู" ครูกับเสถียรภาพของประเทศ 2513. (ฉบับโรเนียว)

เผด็จียง พัฒนพิชัย การส่งเสริมฐานะครูของครูสภา วิทยานิพนธ์รัฐประศาสน
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2505.

พนัส หันนากินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2512,
272 หน้า.

วิทยาลัยครูสกลนคร "การบริหารงานทางก้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมคุณภาพของ
การฝึกหัดครู" วารสารวิทยาลัยครูสกลนคร 1(2) : 29
กันยายน - พฤศจิกายน 2513.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ ประมวลข้อสังเกตและคำชี้แจงในการ
พิจารณารายงานการศึกษาและผลงานประจำปี ของกระทรวงศึกษาธิการ
ปีการศึกษา 2502 และ 2503 โรงพิมพ์คุรุสภา 2503, 121 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานวางแผนการศึกษา ประมวลบทความการวาง
แผนการศึกษาอันที่ 13 โรงพิมพ์คุรุสภา 2511, 338 หน้า.

สุรัตน์ กิลปอนันต์ "ทำไมเทคโนโลยีและทำไมความคิดใหม่" กองวางแผนการ
ศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 234 หน้า.

Conant, James Bryant, The Education of American
Teachers, Mc Graw-Hill, Book N.Y., 1963, 275 pp.

Dorres, Sidney, Teacher as a Profession, Charles E.
Merrill Publishing Company, Ohio, 1968, 122 pp.

Getzels, Jacob W. and others Educational Administration
As a Social Process, Harper & Row, N.Y., 1968,
402 pp.

Hagman, Harlen L., The Administration of American
Public Schools, Mc Graw-Hill, Inc., 1951, 428 pp.

Jacobson, Paul B. and others, The Effective School Principle, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, N.J., 1963, 532 pp.

Lieberman, Myron, Educational as a Profession, Prentice-Hall, Inc., N.Y., 1960, 540 pp.

Seager, Paul W., Proposed School Building Code for Thailand, 1961, 22 pp. (ฉบับโรเนียว)

การผนวก

(สำเนา)

ที่ กธ.๐๓๐๓/

กรรมการฝึกหัดครู

พฤษภาคม ๒๕๑๓

เรื่อง ขอความร่วมมือการออกแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามหัวหน้าสถานศึกษา

๑๐

๒. แบบสอบถามอาจารย์

๑๐

กายนางสาว

นิติกรปริญญาโทวิทยาลัย

วิชาการศึกษา ประสานมิตร กำลังจัดทำปฏิญญาพันธะเรื่อง "การศึกษาสถานภาพ
การใช้เวลาการสถานที่และกำลังอาจารย์ของสถานศึกษาสังกัดกรรมการฝึกหัดครู กอง
โรงเรียนฝึกหัดครูได้พิจารณาเห็นว่าเวลาการสถานที่และกำลังอาจารย์เป็นปัจจัยสำคัญ
ในการผลิตครู จึงเห็นสมควรที่จะให้มีการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยว
กับการใช้เวลาการสถานที่และกำลังอาจารย์ ผลของการวิจัยนี้อาจใช้เป็นประโยชน์ใน
การวางแผนการผลิตครูทุกระดับ ตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์และอาคาร
สถานที่ของสถานศึกษา สังกัดกรรมการฝึกหัดครูในโอกาสต่อไป

ดังนั้น จึงขอความร่วมมือจากท่านและคณะครูอาจารย์ในวิทยาลัย
แห่งนี้ออกแบบสอบถามตามความเป็นจริง แล้วรวบรวมส่งคืนกองโรงเรียนฝึกหัดครู
ภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๓ หวังว่าคงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

สมพงษ์ กิริเจริญ

(นายสมพงษ์ กิริเจริญ)

ผู้อำนวยการกองโรงเรียนฝึกหัดครู

แผนกฝึกหัดครูวิสามัญศึกษา

รู้จักต่างประเทศ

ปริญญาดอก			ปริญญาโท			ปริญญาตรี			ต่ำกว่าปริญญา			รวมทั้งสิ้น	
ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง

๔. สถิติราชการลาที่บกพร่องภายในประเทศ

ปริญญาโท			วิชาเฉพาะ			ปริญญาตรี			ต่ำกว่าปริญญาตรี			รวมทั้งสิ้น		
ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม

๕. สถิติการวางการลาที่บิดาขอ ฝึกอบรมและงาน ณ ต่างประเทศ

[illegible]

แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าสถานศึกษา

ตอนที่ ๑ รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน

โปรดเติมคำหรือกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวท่าน

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

๒. อายุ ปี

๓. สถานภาพการสมรส ☐ โสด ☐ สมรสแล้ว
☐ หย่า ☐ หม้าย

๔. วุฒิของท่าน

วุฒិทางการศึกษา

..... (โปรดเติมวุฒิของท่านเอง)

วุฒิทางวิชาการ

..... (โปรดเติมวุฒิของท่านเอง)

๕. การงานทางการศึกษา

ที่.....	เมื่อ พ.ศ.....
ที่.....	เมื่อ พ.ศ.....
ที่.....	เมื่อ พ.ศ.....
ที่.....	เมื่อ พ.ศ.....
ที่.....	เมื่อ พ.ศ.....

๖. จำนวนปีที่ท่านทำงานอยู่ในสถานศึกษาแห่งนี้ รวมทั้งสิ้น.....ปี

๗. จำนวนอายุราชการของท่านรวมทั้งสิ้น.....ปี

ตอนที่ ๒

การบริหารเกี่ยวกับอาคารสถานที่
การใช้อาคาร สถานที่ หอพัก บ้านพักอาจารย์

โปรดเติมคำที่เป็นรายละเอียดต่างๆ

ด้านอาคาร สถานที่

1. วิทยาลัยของท่านมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ไร่
2. ที่ตั้งของอาคารเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 - ถูกต้องตามทิศทางลม หลัง
 - ถูกต้องตามทิศทางของแสง หลัง
 - ถูกต้องตามทิศทางของแสงและลม หลัง
 - อยู่ในที่ที่มีลมโกรกมากเกินไป หลัง
 - อยู่ในที่ที่มีบรรยากาศไม่ดี เช่น มีเสียงรบกวน กลิ่นรบกวน หลัง
 - ถูกต้องตามทิศทางของแสงและลมแต่อยู่ในที่ที่มีบรรยากาศไม่ดี เช่น เสียง กลิ่นรบกวน -
..... หลัง
3. ประเภทของอาคารเรียน
 - อาคารไม้ หลัง
 - อาคารตึก หลัง
 - อาคารครึ่งไม้ครึ่งตึก หลัง
 - อาคารชั่วคราว หลัง
4. ลักษณะของอาคารเรียน
 - อาคารชั้นเดียว หลัง
 - อาคาร ๒ ชั้น หลัง
 - อาคาร 3 ชั้น หลัง
 - อาคาร 4 ชั้น หลัง
 - อาคาร 5 ชั้น หลัง

5. สภาพทั่วไปของอาคารเรียน

ควรรื้อปลูกใหม่ หลัง

ควรซ่อมแซม หลัง

ใช้การได้ หลัง

6. จำนวนห้องเรียนทั้งหมดทุกอาคาร ห้อง

7. จำนวนห้องพักอาจารย์ ห้อง

8. จำนวนห้องเก็บพัสดุอุปกรณ์ ห้อง

9. จำนวนห้องแผนกธุรการ ห้อง

10. จำนวนหมู่ของนักศึกษา

ปีที่ 1 หมู่ (เช่น ปี 1 มี หมู่ ก., ข., ค., เท่ากับ 3 หมู่)

ปีที่ 2 หมู่

ปีที่ 3 หมู่

ปีที่ 4 หมู่

คานหอพักนักศึกษา

11. วิทยาลัยมีหอพักสำหรับ นิสิต/นักศึกษา ชาย หอ

หญิง หอ

รวม หอ

12. นิสิต/นักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักจำนวน คน

13. อาคารหอพัก

อาคารไม้ หลัง

อาคารตึก หลัง

อาคารครึ่งไม้ครึ่งตึก หลัง

อาคารชั่วคราว หลัง

14. ลักษณะของอาคาร

อาคารชั้นเดียว หลัง

อาคาร 2 ชั้น หลัง

อาคาร 3 ชั้น หลัง

อาคาร 4 ชั้น หลัง

15. สภาพทั่วไปของอาคาร

ควรรื้อปลูกใหม่ หลัง

ควรซ่อมแซม หลัง

ใช้การได้ หลัง

โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามที่ต้องการ

ด้านอาคารสถานที่

16. วิทยาลัยของท่านตั้งอยู่ในที่ลักษณะใด

☐ ตั้งอยู่ในที่ลุ่ม (เป็นเหตุให้น้ำท่วมในบางครั้ง)

☐ ตั้งอยู่ในที่ดอน (เป็นเหตุให้ขาดแคลนนํ้าในบางครั้ง)

☐ ตั้งอยู่ในที่ราบ

17. บริเวณใกล้เคียงวิทยาลัยของท่านเป็นสถานที่อะไร

☐ ตลาด

☐ โรงงาน

☐ สนามบิน

☐ แหล่งเสื่อมโทรม

☐ สถานที่เงียบสงบเหมาะสม

18. บริเวณวิทยาลัยได้รับการดูแลเอาใจใส่และตกแต่งให้เหมาะสมใช้การได้หรือไม่

☐ เหมาะสมดีแล้ว

☐ ยังไม่เหมาะสม

19. วิทยาลัยมีบริเวณให้ลัด/นักศึกษาพักผ่อนและปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร เพียงพอหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

20. อาคารแต่ละแห่งของวิทยาลัยมีลักษณะอย่างไร

- อยู่ใกล้กันสะดวกต่อการใช้
- อยู่ใกล้กันไม่สะดวกต่อการใช้

21. จำนวนอาคารมีเพียงพอกับการใช้หรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

22. วิทยาลัยของท่านมีห้องต่อไปนี้ โดยเฉพาะ หรือไม่

	มี	ไม่มี
ห้องวิทยาศาสตร์		
ห้องสังคมศึกษา		
ห้องภาษาไทย		
ห้องภาษาอังกฤษ		
ห้องโสตทัศนศึกษา		
ห้องพลศึกษา		
ห้องศิลปศึกษา		
ห้องหัตถกรรมศึกษา		
ห้องดนตรีและนาฏศิลป์		
ห้องพลศึกษา		
อาคาร เกษตร		
ห้องประชุม		
ห้องพยาบาล		
ห้องสมุด		
ห้องแนะแนว		
ห้องปฏิบัติงานโภชนาการ		
โรงอาหาร		

43. เนื้อที่ของห้องเรียนกับจำนวนผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมหรือไม่

- ☐ เหมาะสม
- ☐ ไม่เหมาะสม

44. สภาพ โต๊ะ เก้าอี้ ของห้องเรียนโดยทั่วไปเป็นอย่างไร

- ☐ อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และมีจำนวนเพียงพอ
- ☐ อยู่ในสภาพที่ชำรุดต้องการซ่อมแซมและมีจำนวนไม่เพียงพอ
- ☐ อยู่ในสภาพที่ชำรุดต้องการซ่อมแซมแต่มีจำนวนเพียงพอ
- ☐ อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้แต่มีจำนวนไม่เพียงพอ

45. ขนาดของโรงอาหารเพียงพอกับจำนวนนิสิต/นักศึกษาหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

46. ขนาดของห้องสมุดเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้หรือไม่

- ☐ เหมาะสม
- ☐ ไม่เหมาะสม

47. ห้องสมุดมีตำราเรียนสำหรับอาจารย์และนิสิต/นักศึกษาเพียงพอหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

48. ห้องสมุดมีวารสารวิชาการสำหรับอาจารย์และนิสิต/นักศึกษาเพียงพอหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

49. ห้องสมุดมีหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ สำหรับอาจารย์และนิสิต/นักศึกษาเพียงพอหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

50. ห้องสมุดมีหนังสือวรรณคดีและนวนิยายสำหรับอาจารย์และนิสิต/นักศึกษาเพียงพอหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

51. ขนาดของห้องพยาบาลเพียงพอต่อการใช้หรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

52. ลักษณะของห้องพยาบาลเป็นอย่างไร

- ☐ ตั้งอยู่ในสถานที่ที่มีบรรยากาศดี (มีอากาศถ่ายเทสะดวก ปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน)
- ☐ ตั้งอยู่ในสถานที่ที่มีบรรยากาศไม่ดี

53. จำนวนเตียงของห้องพยาบาลมีเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้หรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

54. ห้องพยาบาลมีอุปกรณ์เกี่ยวกับการพยาบาลครบตามความจำเป็นหรือไม่

- ☐ มีครบ
- ☐ ไม่มีครบ

55. อาจารย์ประจำห้องพยาบาลมีคุณวุฒิทางพยาบาลหรือไม่

- ☐ มีวุฒิทางพยาบาล
- ☐ ไม่มีวุฒิทางพยาบาล
- ☐ ไม่มีวุฒิทางพยาบาลแต่ได้รับการฝึกงานหรืออบรมมาแล้ว

56. จำนวนห้องสุขามีเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้หรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

57. อาคารเรียนทุกหลังมีห้องสุขาประจำอาคารหรือไม่

- ☐ มีทุกอาคาร
- ☐ ไม่มีทุกอาคาร

58. สภาพและสุขลักษณะของห้องสุขาเป็นอย่างไร

- ☐ สะอาดดีมาก
- ☐ ค่อนข้างสะอาด
- ☐ ไม่สะอาด

59. ห้องต่างๆของวิทยาลัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

60. บริเวณวิทยาลัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

61. ถนนในบริเวณวิทยาลัยส่วนมากมีลักษณะเป็นอย่างไร

- ☐ เป็นถนนคอนกรีต
- ☐ เป็นถนนลาดยาง
- ☐ เป็นถนนโรยกรวด
- ☐ ใช้แผ่นอิฐปูไว้ทางเดิน

62. อาจารย์ ภารโรง และนิสิต/นักศึกษาร่วมมือกันเอาใจใส่ดูแลอาคารสถานที่และอุปกรณ์ให้บีสภาพ -
เรียบร้อย และใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ามากน้อยเพียงใด

- ☐ ดีมาก
- ☐ ดี
- ☐ พอใช้
- ☐ ไม่รวมนี้อีกเลย

ค่านหอพักนิสิต/นักศึกษา

63. วิทยาลัยของท่านมีหอพักนิสิต/นักศึกษาหรือไม่

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

64. จำนวนหอพักของวิทยาลัยเพียงพอับความต้องการ ของนิสิต/นักศึกษาหรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

65. สุขลักษณะของหอพักโดยทั่วไปเป็นอย่างไร

- ☐ เป็นที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ปราศจากกลิ่นและเสียงรบกวน
- ☐ ยังไม่ดีพอ มีเสียงและกลิ่นรบกวน

66. บริเวณโดยรอบของหอพักเป็นอย่างไร

- ☐ มีบริเวณกว้างขวาง
- ☐ มีบริเวณคับแคบ

67. ห้องน้ำของหอพักมีเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

68. ห้องสุขาของหอพักมีเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ

69. จำนวนอาจารย์ประจำหอพักเหมาะสมกับจำนวนนิสิต/นักศึกษาหรือไม่

- ☐ เหมาะสม
- ☐ ไม่เหมาะสม

70. เครื่องใช้ต่างๆภายในหอพักอยู่ในสภาพเช่นไร

- ☐ ใช้การได้ดี
- ☐ รอใช้การไว้
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ ควรสร้างใหม่

คำถามพักอาจารย์

71. วิทยาลัยมีบ้านพักอาจารย์หรือไม่

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

72. ที่ตั้งของบ้านพักอาจารย์ของวิทยาลัยเป็นอย่างไร

- ☐ อยู่ในบริเวณวิทยาลัยทุกหลัง
- ☐ บางส่วนอยู่นอกวิทยาลัย
- ☐ อยู่นอกวิทยาลัยทั้งหมดและการคมนาคมไม่สะดวก
- ☐ อยู่นอกวิทยาลัยทั้งหมดแต่การคมนาคมสะดวก

73. ลักษณะบ้านพักของอาจารย์

- ☐ บ้านเรือนไม้ชั้นครึ่ง หลัง
- ☐ บ้านเรือนไม้สองชั้น หลัง
- ☐ ดึกสองชั้น หลัง
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) หลัง

74. สภาพทั่วไปของบ้านพักอาจารย์

- ☐ สร้างใหม่ทั้งหมด หลัง
- ☐ กลางเก่ากลางใหม่ หลัง
- ☐ คอนกรีตเก่า หลัง
- ☐ ควรสร้างใหม่ หลัง

— — —

การบริหารงาน การเรียนการสอน

1. อาจารย์ส่วนมากสอนโดยเกลี้ยกล่อมให้ ชั่วโมง
2. ท่านจัดให้อาจารย์ในวิทยาลัยสอนอย่างไร
 - ☐ จัดให้สอนตรงตามวิชาเอกหรือวิชาโท
 - ☐ จัดให้สอนตามวิชาที่ขาดผู้สอน
 - ☐ จัดให้สอนตามความถนัดหรือความสามารถพิเศษ
 - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. อาจารย์ส่วนมากรู้จักใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับวิชาต่างๆ เป็นพิเศษ					
4. คุณภาพในการทำงานของอาจารย์ในวิทยาลัยมีเพียงใด					
5. ความตั้งใจในการทำงานของอาจารย์ในวิทยาลัยมีเพียงใด					
6. อาจารย์ในวิทยาลัยมีความคิดริเริ่มในการทำงานมาน้อย เพียงใด					
7. อาจารย์ในวิทยาลัยมีความเข้าใจระเบียบข้อบังคับการ ปฏิบัติราชการดีเพียงใด					
8. อาจารย์ในวิทยาลัยมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานดี เพียงใด					
9. อาจารย์ในวิทยาลัยได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับการ ปฏิบัติราชการดีเพียงใด					
10. ท่านและอาจารย์ในวิทยาลัยมีการวางแผนการทำงาน ในรอบปีมาน้อยเพียงใด					

- มหาวิทยาลัยไทย
มหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ
มหาวิทยาลัยนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตร
มหาวิทยาลัยศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปศึกษา
มหาวิทยาลัยสัตตภัณฑ์ศึกษา
มหาวิทยาลัยดนตรีและนาฏศิลป์

14. ท่านได้จัดการประชุมอาจารย์เพื่อปรึกษางาน แสดงความคิดเห็น และพิจารณาปัญหาต่างๆบ่อยเพียงใด

๒	สัปดาหะ	1	ครั้ง
๓	เกื่อนละ	1	ครั้ง
๔	เทอมละ	1	ครั้ง
๕	เทอมละ	2	ครั้ง

[illegible]

ตอนที่ 4

การจัดสวัสดิการและการบำรุงขวัญอาจารย์

1. บ้านพักอาจารย์ที่มีครบครันแล้ว หลัง
มีอาจารย์พัก คน
2. บ้านพักสำหรับอาจารย์โสดมี หลัง
ปัจจุบันมีอาจารย์พัก คน
จัดสำหรับให้อาจารย์พักได้ คน
3. อาจารย์ที่อยู่ประจำหอพักร่วมกับนิสิต/นักศึกษา มี คน
4. จำนวนอาจารย์ที่พักอยู่ในวิทยาลัย คน
5. อาจารย์ที่พาหนะส่วนตัวมีจำนวนเท่าใด
☐ เกินกว่าครึ่งของจำนวนอาจารย์ทั้งหมด
☐ ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนอาจารย์ทั้งหมด
☐ น้อยกว่าครึ่งของจำนวนอาจารย์ทั้งหมด
6. วิทยาลัยมีรถสำหรับรับส่งอาจารย์หรือไม่
☐ มี
☐ ไม่มี
7. อาจารย์ที่ควบคุมรายการอาหารของวิทยาลัยมีวุฒิทางอาหารและโภชนาการหรือไม่
☐ มี
☐ ไม่มี
8. บริการน้ำดื่มน้ำใช้ของวิทยาลัยเป็นอย่างไร
☐ ปลอดภัยและเพียงพอ
☐ ปลอดภัยแต่ไม่เพียงพอ
☐ ไม่ปลอดภัยแต่เพียงพอ
☐ ไม่ปลอดภัยและไม่เพียงพอ

9. บริการไฟฟ้าในวิทยาลัยและบ้านพักอาจารย์เพียงพอหรือไม่

☐ เพียงพอ

☐ ไม่เพียงพอ

10. ไฟฟ้าที่ใช้ในวิทยาลัยและบ้านพักอาจารย์เป็นอย่างไร

☐ ใช้ได้สะดวก

☐ คับบอๆ

☐ ไฟตกบอๆเพราะกำลังแรงส่งของไฟน้อย

11. วิทยาลัยจัดให้มีสโมสรหรือห้องพักผ่อนสันทนาการสำหรับอาจารย์หรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

12. วิทยาลัยจัดให้มีกีฬาในร่ม และ/หรือ กีฬากลางแจ้งสำหรับอาจารย์หรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

13. วิทยาลัยได้จัดให้มีเวลาพัก เพื่อให้อาจารย์ได้พบปะสังสรรค์กันหรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

14. วิทยาลัยได้จัดให้มีงานสังสรรค์ในระหว่างคณะอาจารย์ นอกเหนือจากการจัดสโมสรอาจารย์น้อยเพียงใด

☐ วัตถุประสงค์ทุกประการ

☐ จัดเลี้ยงและร้อง

☐ จัดหอมล-ครึ่ง

☐ วัตถุประสงค์ครึ่ง

☐ ไม่ได้จัดเลย

15. มีสโมสรหรือสมาคมอื่นนอกเหนือจากที่วิทยาลัยจัดให้หรือไม่ที่อาจารย์ไปร่วมสังสรรค์ด้วย

☐ มี

☐ ไม่มี

16. ทางวิทยาลัยได้จัดบริการตรวจและป้องกันสุขภาพของอาจารย์บ่อยครั้งเพียงใด

- ☐ เดือนละครั้ง
- ☐ หอมละครั้ง
- ☐ ปีละครั้ง
- ☐ ไม่ได้วัดเลย

17. ในปีการศึกษา 2513 นี้ อาจารย์ในวิทยาลัยนี้ลำบากด้วยโรคอะไรมากที่สุด

- ☐ โรคประจำตัว
- ☐ โรคหวัด และ/หรือ หลอดลมอักเสบ
- ☐ อุบัติเหตุ
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

18. ทางวิทยาลัยได้ให้การช่วยเหลืออาจารย์ในการรักษาพยาบาลเวลาเจ็บป่วยอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

19. ท่านวางตัวอย่างไรกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

- ☐ เป็นกันเองกับอาจารย์ทุกคน
- ☐ ให้ความเห็นอกเห็นใจต่ออาจารย์ทุกคน
- ☐ ท้าตัวให้อาจารย์สบายใจไม่ประหยาในขณะติตทำงานหรือสนทนากัน
- ☐ ไม่ก่อให้เกิดความสนิทสนมเป็นกันเองเพราะเกรงว่าจะเสียการปกครอง

20. ท่านวางตัวอย่างไรในขณะประชุมปรึกษาหารือกับคณะอาจารย์

- ☐ รับฟังความคิดเห็น
- ☐ เป็นฝ่ายพูดเพียงฝ่ายเดียว
- ☐ เป็นฝ่ายพูดและรับฟังด้วยกัน

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

21. ท่านเห็นว่าคณะอาจารย์มีการประสานงานกันดีเพียงใด

๒๒. ท่านเห็นว่าอาจารย์ในวิทยาลัยให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกันดีเพียงใด
๒๓. ท่านได้ให้ความยุติธรรมแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเพียงใด
๒๔. ท่านได้ส่งเสริมให้อาจารย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการทำงานเพียงใด
๒๕. ท่านได้สนับสนุนให้อาจารย์มี โอกาสศึกษาต่อหรือหา - ความรู้เพิ่มเติมเพียงใด
๒๖. ท่านได้ให้กำลังใจแก่อาจารย์ในการทำงานเพียงใด
๒๗. ท่านพิจารณาผลงานทาง วิทยุความเห็นชอบของ - แก่อาจารย์เพียงใด

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

๒๘. วิทยาลัยจัดให้มีบริการ เงินกู้ยืมสำหรับอาจารย์หรือไม่

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

๒๙. วิทยาลัยจัดให้มีบริการ สหกรณ์สำหรับอาจารย์หรือไม่

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

๓๐. วิทยาลัยจัดให้มีบริการ วัคซีนที่ฉีดสำหรับอาจารย์หรือไม่

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

๓๑. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสวัสดิการของอาจารย์ที่วิทยาลัยได้จัดให้มีอยู่แล้ว

.....

.....

.....

.....

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเชื่อถือได้หรือไม่และเจียงไฉนนั้นขึ้นอยู่กับคำตอบของท่าน ถ้าท่านเว้น
ไม่ตอบแต่เพียงหนึ่งข้อ ก็อาจทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้ ฉะนั้นขอความกรุณาให้
ท่านตรวจสอบแบบสอบถามที่ท่านได้ตอบมาแล้วอีกครั้งหนึ่ง และ เติมคำตอบในข้อที่ท่านได้เว้นเอาไว้จนครบ -
ทุกข้อก็จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง .

ขอขอบพระคุณ

ผู้วิจัย

วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

๓ ธันวาคม ๒๕๑๓

เรื่อง ขอความกรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ที่นับถือ

ด้วยข้าพเจ้ากำลังจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสถานภาพการใช้อาคารสถานที่ และกำลังอาจารย์ของสถานศึกษา ในสังกัดกรมการฝึกหัดครู" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.เฟื่องฟูง เครือตราฐ เป็นประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ หลักศิลา เป็นกรรมการ วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานภาพการใช้อาคารสถานที่ และกำลังอาจารย์ของสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครู ซึ่งผลการวิจัยนี้อาจจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนการผลิต ครู อาจารย์ ในทุกระดับ ตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์ และอาคารสถานที่ของกรมการฝึกหัดครูต่อไป

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามที่แนบมานี้ตามความเป็นจริง ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมา ณ ที่นี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววาสนา เกตุภาค)

นิสิตปริญญาโทวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

แบบสอบถามครูอาจารย์

(ยกเว้นอาจารย์โรงเรียนสาธิต)

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ๐ หน้าข้อความที่ต้องการ เพียงข้อละ ๑ คำตอบ

ตอนที่ ๑ รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน

๑ เพศ

๐ ชาย

๐ หญิง

๒ อายุ

๐ ๒๐ - ๒๕ ปี

๐ ๒๖ - ๓๐ ปี

๐ ๓๑ - ๓๕ ปี

๐ ๓๖ - ๔๐ ปี

๐ มากกว่า ๔๐ ปีขึ้นไป

๓ สถานภาพการสมรส

๐ โสด

๐ สมรส

๐ หย่า

๐ หม้าย

๔ วุฒิของท่าน

วุฒิทางการศึกษา (เช่น กศ.บ.ก.บ.)

..... (โปรดเติมวุฒิของท่าน) วุฒิ

ทางวิชาการ (เช่น อ.บ. วท.บ. น.บ.)

..... (โปรดเติมวุฒิของท่าน)

๕ เงินเดือนประจำที่ท่านได้รับ

๐ ต่ำกว่า ๑๒๕๐ บาท

๐ ๑๒๕๐ - ๑๗๐๐ บาท

๐ ๑๘๐๐ - ๒๕๐๐ บาท

๐ ๓๐๐๐ - ๔๕๐๐ บาท

๐ ๔๖๐๐ - ๖๐๐๐ บาท

๐ มากกว่า ๖๐๐๐ บาทขึ้นไป

๖ รายได้พิเศษนอกเดือนที่ท่านได้รับ

๐ ต่ำกว่า ๕๐๐ บาท

๐ ๕๐๐ - ๑๐๐๐ บาท

๐ ๑๑๐๐ - ๑๕๐๐ บาท

๐ ๑๕๐๐ - ๒๐๐๐ บาท

๐ มากกว่า ๒๐๐๐ บาทขึ้นไป

๗ ท่านเข้ามาเป็นอาจารย์ ในสถานศึกษา

ในสังกัดกรมการฝึกหัดครูด้วยวิธีใด

๐ ด้วยการสอบคัดเลือก

๐ โอนมาจากหน่วยงานอื่น

๘ ตำแหน่งหน้าที่ของท่านในวิทยาลัย

๐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่
ฝ่ายต่าง ๆ

- หัวหน้าคณะวิชาหรือหัวหน้าหมวดวิชา
 - หัวหน้าแผนกวิชา
 - อาจารย์
- ๕ จำนวนอายุราชการของท่าน
- น้อยกว่า ๑ ปี
 - ๑ - ๕ ปี
 - ๖ - ๑๐ ปี
 - ๑๑ - ๑๕ ปี
 - ๑๖ - ๒๐ ปี
 - มากกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป
- ๑๐ ความถาวรของอาชีพที่ท่านหวังไว้
- จะทำงานอาชีพนี้เพียงชั่วครา
 - กังใจจะทำงานอาชีพนี้ตลอดไป

ตอนที่ ๒ รายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานของท่าน

๑ ในเทอมนี้ท่านสอนภาคกลางวัน สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ๓ - ๕ ชั่วโมง
- ๕ - ๑๒ ชั่วโมง
- ๑๒ - ๑๕ ชั่วโมง
- ๑๕ - ๑๘ ชั่วโมง
- มากกว่า ๑๘ ชั่วโมง

๒ ในเทอมนี้ท่านสอนภาคค่ำ สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ๓ - ๕ ชั่วโมง
- ๕ - ๑๒ ชั่วโมง

- ๑๒ - ๑๕ ชั่วโมง
 - มากกว่า ๑๕ ชั่วโมง
- ๓ ท่านทำงานพิเศษอื่น ๆ เช่น งานค่าน้ำและแนว, งานดูแลหอพัก หรือ ฯลฯ อันเป็นงานของวิทยาลัยนอกเหนือจากการสอนอีกสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง
- ๓ - ๕ ชั่วโมง
 - ๕ - ๑๐ ชั่วโมง
 - ๑๐ - ๑๕ ชั่วโมง
 - มากกว่า ๑๕ ชั่วโมง
 - ไม่ได้ทำเลย

๔ งานนอกเหนือจากการสอน ที่ท่านได้รับมอบหมายนั้น เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของท่านเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- น้อยที่สุด

๕ ท่านทำงานพิเศษตามข้อ ๓ ด้วยความรู้สึกละอย่างไร

- พอใจ
- ไม่พอใจ
- เฉย ๆ

๖ นิสิต/นักศึกษา ในแต่ละห้องเรียนที่
ท่านสอนมีประมาณกี่คน

- น้อยกว่า ๒๐ คน
- ๒๐ - ๓๕ คน
- ๓๕ - ๔๐ คน
- ๔๐ - ๖๐ คน
- มากกว่า ๖๐ คนขึ้นไป

๗ ท่านได้สอนวิชาที่ตรงกับความรู้ และ
ความสามารถของท่านหรือไม่เพียงใด

- ตรงทุกวิชา
- ตรงเป็นบางวิชา
- ไม่ตรงเลยสักวิชาเดียว

๘ ท่านต้องการ เปลี่ยนวิชาที่สอนหรือไม่

- ต้องการ เปลี่ยนทุกวิชา
- ต้องการ เปลี่ยนเป็นบางวิชา
- ไม่ต้องการ เปลี่ยนเลย

๙ ความต้องการของท่านเกี่ยวกับระดับชั้น
ที่สอนเป็นอย่างไร

- พอใจในระดับชั้นที่สอน
- ต้องการสอนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าเดิม
- ต้องการสอนในระดับชั้นที่สูงกว่าเดิม

๑๐ ท่านมีความรู้ของแท้ ในเนื้อหาวิชาที่
สอนเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง

- น้อย
- ไม่มีเลย

๑๑ ในการสอนทุกครั้งส่วนมากท่านเตรียม
การสอนเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง

- น้อย
- ไม่เตรียมเลย

๑๒ ในการสอนท่านใช้หนังสือแบบเรียน
ประกอบการสอนมากน้อยเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่ใช่เลย

๑๓ ในการสอนท่านใช้หนังสืออุเทศประกอบ
การสอนมากน้อยเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่ใช่เลย

๑๘ ในการสอน ท่านใช้หนังสือหลักสูตร
ประกอบการสอนมากน้อยเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่ใช่เลย

๑๙ ท่านพยายามมากกว่าหาความรู้เพิ่มเติม
เช่น อ่านหนังสือ ฟัง ใ้ตามดูมากน้อย
เพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มีเลย

๑๖ ห้องสมุดของวิทยาลัย มีหนังสือประเภท
ต่อไปนี้เพียงพอแก่ความต้องการสำหรับท่าน
จะใช้กันกว่าประกอบการสอนหรือไม่

๑๖.๑ ประเภทวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษา
อังกฤษ

- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ

๑๖.๒ ประเภทสารคดีทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ

๑๖.๓ ประเภทนิตยสารและวารสารทั้ง
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ

๑๖.๔ ประเภทนวนิยาย และบันเทิงคดีทั้ง
ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ

๑๗ วิทยาลัยมีเครื่องมือประเภทโสตทัศน
วัสดุ เช่น เครื่องบันทึกเสียง, สไลด์
ภาพยนตร์ ฯลฯ สำหรับประกอบการเรียน
การสอนเพียงพอหรือไม่

- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ

๑๘ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการใช้โสตทัศน
อุปกรณ์หรือไม่เพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มีเลย

๑๙ ท่านได้รับความสะดวกในการใช้เครื่อง
มือโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการเรียน
การสอนเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก

- ปานกลาง
 - น้อย
 - ไม่ได้เลย
- ๒๐ ท่านได้ใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน
มากน้อยเพียงใด
- มากที่สุด
 - มาก
 - ปานกลาง
 - น้อย
 - ไม่ได้เลย
- ๒๑ ท่านได้ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา
ที่เรียนช้า และมีปัญหาด้านการเรียน
มากน้อยเพียงใด
- มากที่สุด
 - มาก
 - ปานกลาง
 - น้อย
 - ไม่ได้ทำเลย
- ๒๒ ท่านเคยดูงานทางการศึกษาหรือไม่
- ไม่เคยเลย
 - เคยดูงานในประเทศ
 - เคยดูงานในต่างประเทศ
 - เคยดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ๒๓ ในปีการศึกษา ๒๕๑๓ นี้ท่านได้มีโอกาส
เข้าร่วมประชุม, อบรม, สัมมนา
เกี่ยวกับความรู้ทางด้านการวิชาการเพียงใด
- ไม่มีเลย
 - ๑ - ๕ ครั้ง
 - ๕ - ๑๐ ครั้ง
 - ๑๐ - ๑๕ ครั้ง
 - มากกว่า ๑๕ ครั้งขึ้นไป
- ๒๔ ท่านเห็นว่าการประชุม การอบรม
และการสัมมนา ตามข้อ ๒๓ นั้นจะเป็น
ประโยชน์สำหรับท่านจะได้นำมา
ปรับปรุงการสอนมากน้อยเพียงใด
- มากที่สุด
 - มาก
 - ปานกลาง
 - น้อย
 - ไม่มีเลย
- ๒๕ การศึกษาคือเป็นสิ่งที่ท่านต้องการ
หรือไม่เพียงใด
- มากที่สุด
 - มาก
 - ปานกลาง
 - น้อย
 - ไม่ต้องการ

๒๖ ถ้าท่านต้องการศึกษาต่อ ท่านต้องการ
จะไปศึกษาต่อในสถานที่ใด

- ในประเทศ
- ในต่างประเทศ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การเรียนการสอน.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ รายละเอียดเกี่ยวกับสวัสดิการและ
ขวัญของอาจารย์

๒๗ ที่พักของท่านอยู่ไกลจากวิทยาลัยหรือไม่

- ไกล
- ไม่ไกล

๒๘ สำหรับผู้ที่พักอาศัยในวิทยาลัย ที่พัก
ของท่านมีลักษณะเป็นอย่างไร

- บ้านครอบครัว
- บ้านพักอาจารย์สด
- หอพักชายหรือหอพักหญิง

๒๙ สำหรับผู้ที่พักอยู่นอกบริเวณวิทยาลัย
ที่พักของท่านมีลักษณะเป็นอย่างไร

- บ้านพักของตนเอง
- พักอยู่กับครอบครัวอื่นโดยไม่เสีย
ค่าเช่า
- บ้านพักหรือหอพักซึ่งต้องเสียค่าเช่า
เองทั้งหมด

○ บ้านเช่าหรือหอพักซึ่งเบิกค่าเช่า
จากทางการได้ทั้งหมด

○ บ้านเช่าหรือหอพักซึ่งเบิกค่าเช่า
จากทางการได้เพียงบางส่วน

๓๐ ท่านพักอยู่ในสถานที่พักข้อ ๒๕ หรือ
๒๙ ด้วยความรู้สึกอย่างไร

- พอใจ
- ไม่พอใจ
- อึดอัดแต่จำเป็นต้องอยู่
- เฉย ๆ

๓๑ สำหรับอาจารย์ที่พักอยู่นอกบริเวณ
วิทยาลัยนั้น ท่านเดินทางไป - กลับ
ด้วยลักษณะใด

- พาหนะส่วนตัว
- รถรับส่งของวิทยาลัย
- พาหนะอื่น ๆ เช่นรถประจำทาง
- รถรับส่งของวิทยาลัย และตัวตาย
รถประจำทาง

- ๓๒ ท่านรับประทานอาหารของวิทยาลัยหรือไม่
- รับประทานอาหาร
 - ไม่รับประทานอาหาร
- ๓๓ ท่านรับประทานอาหารของวิทยาลัยในลักษณะใด
- รับประทานอาหารทั้ง ๓ มื้อโดยเสียค่าอาหาร
 - รับประทานอาหารทั้ง ๓ มื้อโดยไม่เสียค่าอาหาร
 - รับประทานอาหารเฉพาะมื้อกลางวันโดยไม่เสียค่าอาหาร
 - รับประทานอาหารเฉพาะมื้อกลางวันโดยไม่เสียค่าอาหาร
- ๓๔ ท่านเห็นเวลาน้ำดื่มและน้ำใช้ของวิทยาลัยจัดอยู่ในข้อใด
- ปิดกั้นและเพียงพอ
 - ปิดกั้นแต่ไม่เพียงพอ
 - ไม่ปิดกั้นและไม่เพียงพอ
 - ไม่ปิดกั้นแต่เพียงพอ
- ๓๕ ไฟฟ้าในวิทยาลัยใช้ได้สะดวกหรือไม่
- สะดวก
 - ไม่สะดวก
- ๓๖ วิทยาลัยชักให้มีสโมสรหรือห้องพักผ่อนสำหรับอาจารย์หรือไม่
- มี
 - ไม่มี

- ๓๗ ท่านเข้าสโมสรบ่อยเพียงใด
- สัปดาห์ละหลายครั้ง
 - สัปดาห์ละครั้ง
 - เดือนละ ๒ ครั้ง
 - ไม่เข้าเลย
- ๓๘ วิทยาลัยจัดให้มีงานสังสรรค์ระหว่างอาจารย์บ้างหรือไม่
- จัด
 - ไม่จัด
- ๓๙ ถ้าจัด วิทยาลัยจัดงานสังสรรค์ตามข้อ ๓๘ กวядลักษณะใด
- จัดสัปดาห์ละครั้ง
 - จัดเดือนละครั้ง
 - จัดเทอมละครั้ง
 - จัดปีละครั้ง
 - ไม่แน่นอน
- ๔๐ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของอาจารย์ทั้งที่พากกลางแจ้งและกีฬาในร่มมากน้อยเพียงใด
- ทุกวัน
 - สัปดาห์ละครั้ง
 - เดือนละครั้ง
 - ไม่เคยร่วมกิจกรรม
- ๔๑ วิทยาลัยมีเงินสำหรับให้อาจารย์กู้ยืมหรือไม่
- มี
 - ไม่มี

- ๔๒ ท่านเห็นว่าการที่วิทยาลัยมีเงินสำหรับให้อาจารย์กู้ยืมยืมยืมเงินเป็นสิ่งจำเป็นต่ออาจารย์หรือไม่
- จำเป็น
 - ไม่จำเป็น
- ๔๓ วิทยาลัยจัดให้มีสหกรณ์ภายในวิทยาลัยหรือไม่
- จัด
 - ไม่จัด
- ๔๔ สหกรณ์ของวิทยาลัยให้ความสะดวกต่อท่านหรือไม่
- สะดวก
 - ไม่สะดวก
- ๔๕ ท่านได้รับการบริการตรวจ และป้องกันสุขภาพจากวิทยาลัยมากน้อยเพียงใด
- เกือบจะครึ่ง
 - เทอมละครึ่ง
 - ปีละครึ่ง
 - ไม่เคยได้รับเลย
- ๔๖ ในปีพ.ศ.๒๕๑๓ นี้ ท่านป่วยด้วยโรคอะไรน้อยที่สุด
- ไข้หวัดและ/หรือหลอดลมอักเสบ
 - โรคประจำตัว
 - อุบัติเหตุ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

- ๔๗ เมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อย ท่านปฏิบัติความข้อใด
- ซื้อยารับประทานเอง
 - ไปปรึกษาแพทย์หรือพยาบาลของวิทยาลัย
 - ไปปรึกษาแพทย์ตามคลินิก
 - เฉย ๆ
- ๔๘ ในปีการศึกษา ๒๕๑๓ ท่านมีวันลาป่วยบ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
- ไม่เคยลาเลย
 - มีวันล่าน้อยกว่า ๑ สัปดาห์
 - มีวันลาประมาณ ๑ - ๑๕ วัน
 - มีวันลาประมาณ ๑๕ - ๓๐ วัน
 - มีวันลามากกว่า ๓๐ วัน
- ๔๙ ท่านได้รับการยกย่องให้เกียรติ และส่งเสริมให้กำลังใจจากผู้บังคับบัญชาเพียงใด
- มากที่สุด
 - มาก
 - ปานกลาง
 - น้อย
 - ไม่มีเลย

๕๐ ท่านได้รับความยุติธรรมและเสมอภาคจาก
ผู้บังคับบัญชาเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มีเลย

๕๑ หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้บังคับบัญชาสั่งงาน
โดยคำนึงถึงความเห็นชอบของคณะอาจารย์
เพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มีเลย

๕๒ ผู้บังคับบัญชาได้ส่งเสริมท่านในการแสวง
หาความรู้ใหม่เติมและเลื่อนวิทยฐานะ
เพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มีเลย

๕๓ การจัดการสอนที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
ให้ท่านนั้นเหมาะสมเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก

- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มีเลย

๕๔ ท่านมีกำลังใจในการทำงานเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มี

๕๕ ท่านได้รับการยกย่องและส่งเสริมได้กำลังใจ
จากเพื่อนร่วมงานเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มีเลย

๕๖ ตามความเห็นของท่าน ท่านเห็นว่าคณะ
อาจารย์ในวิทยาลัยมีความร่วมมือและการ
ประสานงานดีเพียงใด

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- ไม่มีเลย

๕๗ ท่านต้องการย้ายไปสอนที่อื่นหรือไม่

- ต้องการ
- ไม่ต้องการ

๕๘ ถ้าท่านต้องการย้าย เหตุผลที่สำคัญที่สุดคืออะไร

- สวัสดิการไม่ดี
- ย้ายเพื่อกลับภูมิลำเนา
- ที่คณะไม่ตรงกับผู้บริหาร
- งานหนักเกินไปกำลังของท่าน
- เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและหน้าที่การงาน

ข้อกักเห็นและขอเสนอแนะเกี่ยวกับสวัสดิการ และขวัญ สำหรับอาจารย์

.....
.....
.....
.....
.....

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเชื่อถือได้หรือไม่ เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคำตอบของท่าน
ถ้าท่านเว้นไม่ตอบเพียงหนึ่งข้อก็อาจทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปจากความเป็น
จริง ฉะนั้นขอความกรุณาจากท่านได้ตรวจดูแบบสอบถามที่ท่านได้ตอบมาแล้วอีกครั้งหนึ่ง
และเติมคำตอบในข้อที่ท่านได้เว้นเอาไว้จนครบทุกข้อก็จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ.